

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.04 109. ÅRGANG 14.03.23 - 28.03.23

**STUDENTER OPPLEVER EN UKULTUR RUNDT
KVINNESYNET PÅ FILOSOFISTUDIET.**

GRATIS

VI HAR NETTSIDE!

Sjekk den ut på underdusken.no

6
KVINNEDAGEN I TRONDHEIM:
Minusgrader og varmt engasjement på kvinnedagen.

38
JOBBSKYGGING:
Som student er det vanskelig å vite hva du skal bli. Men fortvil ikke, det visste ikke kommunikasjonrådgiveren ved NTNU heller.

30
HVORFOR LYVER VI?:
Det er kanskje ikke så skadelig som en skulle tro å dra en liten hvit løgn i ny og ne.

44
MUSIKKHELG PÅ SAMFUNDET:
Fra musikkquiz på Edgar til Björk i Strossa, dette var musikkhelgen på Studentersamfundet.

[LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO](http://underdusken.no)

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Ingeborg Hågensen
– Tlf: 415 69 756
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Kristoffer Benjamin Løge Hedman
– Tlf: 482 33 023
avisredaktor@studentmediene.no

Bendik Brodshaug
– Tlf: 468 47 347
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Trym Håkon Sundby
– Tlf: 905 38 312
ansvarligredaktor@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Andreas Jensen
redaksjonsjef@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Sara Heilmann
– Tlf: 919 91 626
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Rohit Balasubramaniam
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Amanda Hytten Bjerknes
debattredaktor@studentmediene.no

AKTUALITETSREDAKTØR
Ayne Kifle Assefa Aalen
aktualitetsredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Helge Isdal
kulturredaktor@studentmediene.no

FOKUSREDAKTØR
Astrid Lie Sætøberget
fokusredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Even Kaushik
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Øyvind Sivertsen
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISKSJEF
Julia Hågbrønna Gabrielsen
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Victoria Lillejord Stenshagen
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Andrea Barland (sjef), Amanda Hytten Bjerknes, Benedikt Erikstad Javorovic, Cecilie Bjørnsdatter Raustein, Erlend Gylver, Margret Meek, Marthe Bjerva, Hallstein Rastad

GRAFIKERE
Elaine Essén
Jenny Slav
Jesper Hustad
Milly Garde

KORREKTUR
Cecilie Bjørnsdatter Raustein (sjef)
Andrea Barland
Marthe Bjerva

FORSIDE
Victoria Lillejord Stenshagen (illustrasjon)

Markant, beaunte NORDLENDING!

TIPS OSS!
tips@studentmediene.no

ANNONSERE?
salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studentersamfundet i Trondheim, som står uten redaksjonelt ansvar.

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

DYPPDYKK **NERDY** UNDERHOLDNING **MAT**
SEX KULTUR **SATIRE**
SAMFUNDET INTERVJUER **DRAM** SKETCH
REPORTASJE **STUDENT**
HUMOR NYHETER
TÅRERTESTER **TRONDHEIM** **PORTRETT**

underdusken.no/video

LEDER

Ingeborg Hågensen
REDAKTØR I UNDER DUSKEN

Så lenge voldtekt er en vanlig del av kvinners liv, blir kvinnedagen aldri overflødig

Hver dag kjemper kvinner over hele verden en kamp om grunnleggende rettigheter. Som påtroppende SV-leder Kirsti Bergstø sa i sitt intervju til Under Dusken er ikke kvinnedagen bare en dag hvor vi feirer de gjennomslagene vi har fått gjennom; det er også en påminnelse om at vi må ta de kampene som fortsatt gjenstår.

En av fem jenter i Norge har blitt voldtatt. Det viser en rapport fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, på oppdrag fra justisdepartementet. Tenk over hvor mange kvinner du har i livet ditt, og la det synke inn. En av fem, det er alvorlig. Mange av disse voldtektene blir ikke engang anmeldt, og de som blir anmeldt ender som regel opp med å bli henlagt. Dette er opplevelser hvor jenter har fryktet for livet sitt: opplevelser som for alltid vil sitte i kroppen.

Jeg var elleve år første gang jeg opplevde seksuell oppmerksomhet. Han sjekket meg fra topp til tå, slikket seg rundt munnen og smilte til meg. Denne mannen var gammel nok til å være faren min. Jeg skjønnte ikke da hva det betød, men jeg husker jeg tenkte

at hvis jeg bare kledde meg i litt større klær, ville jeg kanskje unngå å få blick fra gamle menn.

Det mannlige blikket er mektig. Det fratar oss seksualiteten før vi i det hele tatt er gamle nok til å eie den. Blikket mannen gav meg som elleveåring fikk meg til å tenke at det var jeg som hadde gjort noe galt for å få denne typen oppmerksomhet. Vi har internalisert ideen om at det er jenter som selv er ansvarlige for hvordan vi blir oppfattet av menn.

For mange innebærer det å være jente å alltid snakke med noen på telefonen mens vi går hjem fra byen. Vi blir fortalt at vi må ha nøklene klare i hånda slik at vi kan bruke det som et våpen om det blir nødvendig. «Følg med på omgivelsene rundt mens dere går», «hold dere unna mørke bakgater» og «for guds skyld ikke ha på høye hæler. Bruk flate sko, da kan du løpe fortere».

En million mener at vi ikke trenger kvinnedagen i Norge. Det viser en undersøkelse fra Respons Analyse, ifølge Nettavisen. Andelen nordmenn som mener kvinnedagen er unødvendig

er like stor som andelen kvinner som har blitt voldtatt. Kanskje kan den ene femtedelen spørre den andre om hvorfor dagen er viktig.

At noen mener at kvinnedagen i Norge er overflødig, er ikke noe nytt. «Vi er jo likestilte i Norge nå», sies det. Men hvor mange menn må begrense seg på grunn av en konstant frykt for å bli angrepet? Før vi kan begynne å snakke ordentlig om hvorvidt vi har oppnådd likestilling i dette landet, må vi slutte å snakke om hva jenter kan gjøre for å unngå å bli voldtatt, og heller begynne å snakke om hvordan vi kan få menn til å slutte å voldta.

ILLUSTRASJON: Tallak Lie

– Det er på tide at jenter blir tatt på alvor, ikke på rumpa

Den 8. mars var Trondheim torg var fylt med mennesker i alle aldre, klare for appeller og tog. Til tross for mange minusgrader og frosne tær, var engasjementet varmt.

TEKST: Synneva Sørensen og Nora Lerkerød Alnes | FOTO: August Grøstad

– Dette er en ekstra stor dag for oss som er langtidsfeminister i Trondheim, sier konferansier på markeringen Aud Steinsbekk høytidelig.

Det er nemlig 50 år siden den første kvinneskandalsmarkeringen i Trondheim i 1973. Da var slagordet «Kvinne, vær kvinne best».

Steinsbekk aktualiserer kvinnekampen ved å vise til en tale FNs generalsekretær holdt i forkant av 8. mars. Han fortalte at global framgang for kvinners rettigheter forsvinner foran øynene våre.

– Det vil ta 300 år før vi oppnår likestilling. Det er nok å ta tak i.

Solidaritet og samtykke

Neste appellanter er påtroppende SV-leder Kirsti Bergstø. Hun trekker fram viktigheten av solidaritet med kvinner

på flukt og i krig, som kjemper for sine grunnleggende menneskerettigheter.

– Vi støtter deres kamp, og vi deler deres rop: Kvinne, liv, frihet!

I folkemengden gjentar en gruppe dette ropet.

Bergstø leser opp et dikt der hun viser til de nye brutale tallene knyttet til vold og overgrep mot kvinner.

«Vi er samla i raseri, for alt vi krever er å bli fri

Ingen skal være én av fem, vi krever å bli trygg i våre hjem.

Ingen skal være én av fem.»

Bergstø mener at vi må lære barn og unge å sette grenser, og å respektere de grensene som blir satt.

– Vi må få på plass en samtykkelov som slår fast at bare ja betyr ja. Det er på tide at jenter fullt ut blir tatt på alvor, ikke på rumpa, sier hun.

Appellant og leder i Utdanningsforbundet Trondheim Gry Camilla Tingstad fokuserer på at kvinnekamp også handler om likelønn, og at kvinner har ropt om en forandring i både arbeidsforhold og lønn over lang tid.

– Fagbevegelsen har et stort ansvar for å kjempe kvinners kamp, også på et internasjonalt nivå. Vi må stå samlet i internasjonal solidaritet for å bedre kvinners rettigheter, sier Tingstad.

ANSVAR: Amini konkluderer i sin tale med at feminisme betyr ansvar.

Kvinne, liv, frihet

Iransk aktivist og forfatter Asieh Amini sier i sin tale at hun ikke var kjent med å gratulere i anledning 8. mars før hun kom til Norge.

– Jeg liker setningen «gratulerer med dagen», for den bærer med seg et håp, forklarer hun.

Videre forteller hun om kvinners situasjon i Iran, og at den har forverret seg.

– Kvinner utsettes for vold under den islamistiske republikken i Iran, på grunn av den obligatoriske hijaben og andre lover i det kvinnefiendtlige ideologiske systemet.

Amini forteller at folk i Iran forsøkte å forandre og utdanne den islamistiske republikken på siviliserte måter, men at dette ikke gikk.

– Mens jeg forberedte teksten til denne talen, har tusenvis av jenteskoler i Iran blitt utsatt for kjemiske terrorangrep. Dette fordi tenåringsjentene i Iran var frontfigurer for protestene mot religiøst tyranni etter drapet på Jina, Mahsa Amini, sier hun.

Amini forteller avslutningsvis at «kvinne, liv, frihet» er et slagord for en feministisk revolusjon fra Midtøsten, og at slagordet har spredt seg til hele verden.

– Vi har også lært at feminisme betyr ansvar. Å ta ansvar for lidelsen til afghanske jenter som er fratatt utdanning, arbeid og til og med fra et normalt liv. Å ta ansvar for ukrainere som ikke har gitt opp å forsvare hjemlandet sitt.

Barna er samfunnets gull

Appellant og streikeleder Silje Furuhaug Sandum forteller om den streikende barnehagen Birrale International.

– Vi har fire medlemmer i fagforbundet ute i streik, men en hel LO-familie på nesten en million i ryggen, sier hun.

Sandum opplyser om at barnehage-sektoren er kvinne-dominert.

– Barnehagen er grunnleggende for hvordan starten av et barns liv blir, og mye forskning viser hvor viktig disse åra er. Barna er samfunnets gull, mener hun.

Sandum forteller videre at barnehage-sektoren er en sektor med lav lønn, høyt arbeidspress og høyt sykefravær.

– Vi trenger stabile og trygge voksne for å få stabile og trygge barn.

Beyoncé, Lady Gaga og Ellisif Wessel

Vi tok kontakt med noen studenter i folkemengden og spurte hvorfor de markerer kvinnesdagen, samt hvem som er deres favorittkvinne.

Student Sunniva Traa Carlsen markerer kvinnesdagen fordi hun mener det er viktig at folk får se hvor stort problem mangel på likestilling framdeles er.

Carlsen mener at alle de oppmøtte beviser hvor viktig kvinnekampen faktisk er.

– Statistikken om at én av fem damer har blitt voldtatt, og at det ofte gjelder en man står nær er veldig skummelt. Statistisk sett har ei jente i min vennegjeng blitt voldtatt, og det er oppsiktsvekkende, sier hun.

Hvem er din favorittkvinne?

– Jeg må si Beyoncé, hun oppdro meg.

Student Tor Harald Bjerke sier at han ikke vil bruke velferden i Norge som en hvilepute for alle de andre kampene som trengs å kjempes, deriblant kvinne-revolusjonen i Iran.

INGEN HVILEPUTE: Bjerke vil ikke bruke Norges velferd og likestilling som en hvilepute for å glemme andre kamper som må kjempes.

VIKTIG: Carlsen mener at alle de oppmøtte på markeringen beviser hvor viktig kvinnekamp fortsatt er.

– Jeg liker ikke at et klesplagg skal definere og plassere mennesker i bås, da dette vil sette en stopper for likestilling og like rettigheter. Det er jo ikke lenge siden kvinner i Paris ble arrestert for å gå med bukser.

Hvem er din favorittkvinne?

– Jeg tror det må være Lady Gaga.

Kirsti Bergstø ville også gledelig svare på spørsmålene våre.

Hvorfor markerer du kvinnesdagen?

– Jeg markerer kvinnesdagen fordi jeg vil feire de gjennomslagene kvinne-bevegelsen har fått til, og fordi jeg vil ta de kampene som gjenstår, sier hun.

Bergstø nevner også den nyeste statistikken om voldtekt og trakassering i Norge.

– Tallene viser at vi har en stor jobb å gjøre for å endre holdninger og handlinger, så vi kan leve friere liv uten vold og overgrep.

Hvem er din favorittkvinne?

– Det er så mange bra damer i verden! Ved siden av mormor og mor, Ellisif Wessel. Hun var med på å etablere en av de første fagforeningene her i landet, Grubeforeningen Nordens Klippe, som drev en sosial kamp for å bedre fordeling og helse. **UD**

Hun tar over Huset med det rare i

Tirsdag 7. mars ble det valgt en ny leder for Studentersamfundet. Hun ønsker å bedre informasjonsflyten mellom Styret og medlemmene.

TEKST: Astrid Lie Sætaberget | FOTO: Torstein Olav Eriksen

Astri Elgethun, Cecilie Bjørnsdotter Raustein og Sebastian Småland var de tre kandidatene som kjempet om tilliten til de frammøtte i Storsalen, og det var Elgethun som til slutt gikk av med seieren.

Valgresultatet ble klart allerede etter første valgrunde, da Elgethun fikk over halvparten av stemmene. Vi tok en prat med den nyvalgte lederen for å høre om veien fram mot overtagelsen 17. mai.

Planla ikke å stille

– Det å bli valgt er som en bursdag som aldri går over. Alt i alt er det veldig stas, og det er spesielt hyggelig å gå rundt på huset og snakke med folk, forteller hun.

Originalt hadde ikke Elgethun planlagt å stille til valg, men etter hvert kjente hun på et økende behov.

– Da valgdatoen kom ut tenkte jeg ikke så mye på det; planen var å dra til Oslo eller København neste semester, så det var opprinnelig ikke et alternativ engang. Jeg hadde blitt oppfordret av andre til å stille på nyåret, men la det fra meg som tull.

Etter at kandidatene til ledervalget ble annonsert, syntes Elgethun at det ville vært mer interessant og morsomt med litt flere kandidater. Selv har Elgethun vært politisk aktiv siden hun var 13 år gammel som en del av Sosialistisk Ungdom, noe hun sier har

gitt henne erfaring med å holde appeller og med å være en aktiv debattant.

Etter hvert som flere presset henne til å stille, forteller hun at hun så på det som mer og mer relevant.

– Jeg klarte ikke legge fra meg tanken. Etter flere runder med meg selv innså jeg at jeg egentlig hadde kjempelyst.

Hun begynte for alvor å tenke på det mandag for to uker siden, og bestemte seg i løpet av uken for å stille under festmøtet lørdag 4. mars.

– Jeg kom dit utrolig bakfull og veldig sliten. Etter å ha sittet gjennom møtet, som varte ganske lenge, stilte jeg på slutten. Alt i alt er jeg veldig fornøyd med det.

LEDERVALG: Cecilie Bjørnsdotter Raustein, Astrid Elgethun og Sebastian Småland stilte til valg om å bli den nye Samfundetlederen.

Mye arbeid framover

Videre forteller Elgethun at det ligger mye jobb i månedene framover:

– Jeg prøver å ligge i forkant. Akkurat nå er hovedfokuset at jeg skal ta opp et styre. Først og fremst handler det litt om hvilke roller jeg vil ha og hva jeg ønsker å se etter når jeg skal intervjuer folk.

Fristen for å søke om å være med i styret er 22. mars. Deretter skal det ta kort tid før styret er satt.

– Det kjempeskumle er at det bare er meg som skal ta den avgjørelsen; det er ikke en hel gjeng som skal ta opp noen.

Elgethun informerer om at hun ønsker å ta opp folk som først og fremst er engasjerte og gira. Dette vil bidra til å styrke konseptet hun mener Samfundet skal handle om.

– Jeg vil ha folk som tør å tenke litt stort og vil utfordre hvordan ting har vært gjort før. I tillegg legger jeg selvfølgelig vekt på hyggelige mennesker som liker å jobbe sammen med andre.

Hun forteller at mye av arbeidet for tiden ligger i å prosessere tanker og skrive ned ideer til temaer og saker som kan gjennomføres når hun tiltrår som samfundetleder.

– Målet mitt er at det skal være en så myk overgang som mulig for alle parter, både for Markedsgjengen der jeg er Art Director nå, det avtroppende styret og Samfundet generelt.

Vil bedre kommunikasjonen

På spørsmål om hva hun tenker er Samfundets største utfordring er Elgethun klar i sin sak:

– Vi må bedre informasjonsflyten og spesielt tilgjengeliggjøre informasjon som er relevant rundt arbeidet Styret holder på med. Det handler om å bli mer åpen om hva som rører og beveger seg bak kulissene.

Elgethun forteller at Samfundet allerede er i gang med å lage en nyhetsside på Samfundets nettsider for å gjøre det lettere å få med seg ting som skjer på huset.

I tillegg vil hun introdusere nye roller til Styret, deriblant en kommunikasjons- og relasjonsansvarlig som skal ha ansvar for å bedre kommunikasjonsflyt internt og med andre studentorganisasjoner.

– Samfundet skal være et naturlig knutepunkt, understreker hun.

Håper på reelle endringer

Elgethun forteller at hun planlegger å sette sitt eget preg på Studentersamfundet gjennom å være tydelig.

– Det handler om å ikke forsvinne i kulissene, men heller bli kjent med folket på huset gjennom å prate med dem. Den aller største gleden er å i enda større grad bli kjent med de som deltar på Samfundet.

I tillegg håper hun på å få til reelle endringer i enkelte politiske saker:

– Jeg ønsker blant annet å få til at vi slutter oss opp mot å støtte en matkastelov. Der kan eksempelvis et samarbeid med Framtiden i våre hender være aktuelt.

Elgethun hevder at det ikke er en motsetning mellom det å være politisk engasjert og Samfundetleder så lenge man er tydelig, inkluderende og oppmuntrer til prat.

– I diskusjon vil jeg være et medlem av organisasjonen og bidra med egne synspunkter. Dette er det viktig at jeg ikke legger skjul på. Likevel er det viktig at om en sak blir valgt av Storsalen, så er det min plikt som Samfundetleder å promotere det som blir bestemt der uavhengig om jeg er enig eller uenig.

Avslutningsvis forteller Elgethun at hun er spent på de kommende månedene, men at hun ser fram til alt de har å by på.

– Jeg gleder meg masse, og tror det blir veldig bra. **UD**

BAK KULISSENE: Elgethun ønsker å bedre kommunikasjonsflyten og at det nye Styret skal bli mer åpen om hva som rører og beveger seg på Samfundet

Changing the world through dialogue and beer. Who will lead ISFiT25?

A ten-day long party with thought-provoking discussions, cultural exchange, and dialogue is just what we need. Join the election of the new president of ISFiT25 and form the political agenda!

ÅSE HÅTVEIT
President of ISFiT 2023

ILLUSTRASJON: Viktorija Belogradovaite

A new President for the world's largest international student festival will be elected the 22nd of March in Storsalen. Not only do we elect the next leader of a huge student organization, but we also decide what should be on the political agenda in the upcoming years. What do we think should be discussed by students from all over the world? What will be the theme of ISFiT25?

Other than visits from Nobel Peace Prize winners and former white nationalists, concerts in Nidarosdomen, a new student peace prize winner, and

a small crisis to find 300 beds in four days, ISFiT manages to affect students from all over the world.

Last year, for the first time ever, an international student festival like ISFiT was organized in Kazakhstan, and this year, another festival will be held in Egypt. During ISFiT23 we talked to students who wanted to organize their version of ISFiT in the USA. Because of the effort and work all volunteers in ISFiT and Samfundet do, students around the world gather to discuss, build bridges, and find common ground in order to solve the global issues we are facing today.

ISFiT and students in Trondheim prove that international politics and global issues are not only for «high

seats» around the world, but something that affects us all in our everyday lives. Enormous challenges await our generation: climate change, increasing polarization, economic differences, the war in Europe, and upscaling conflicts. If we want to create a better future and a better world, these issues are ours to own as well. The next president of ISFiT25 is not only to lead a student organization in Trondheim, but to inspire thousands of students around the world to do the same. This is not an easy task.

The beginning of ISFiT25 is right around the corner; join us in Storsalen the 22nd of March and choose the political foundation and the next President of ISFiT25! All members of Studentersamfundet can vote!

Samfunnskadelig sensitivitet

De som vil forløse fremtiden ved å forfalske fortiden, står i fare for å gå til grunne i nåtiden.

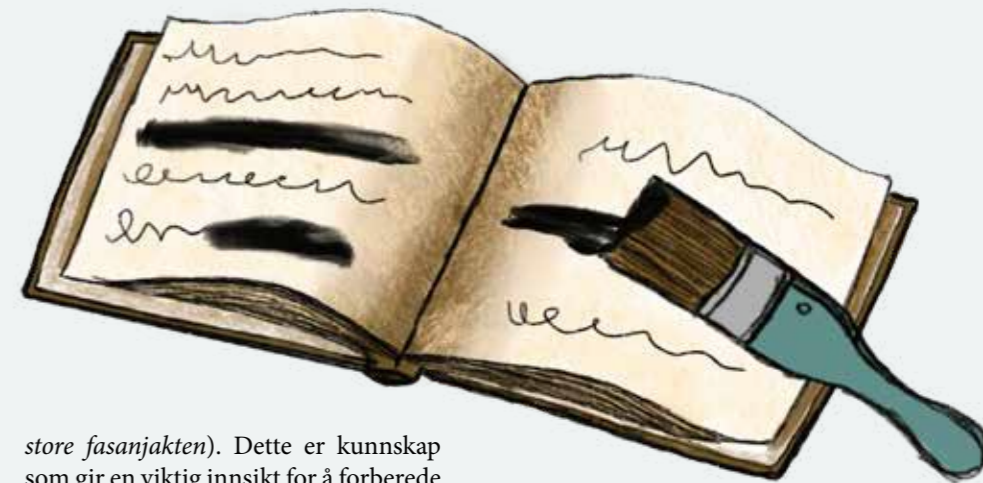

ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva

Roald Dahl er kanskje en av de mest ikoniske barnebokforfatterne gjennom tidene, med over 300 millioner solgte bøker, og han har vært en av mine favorittforfattere gjennom oppveksten. Det at bøkene nå blir offer for «sensitivitetslesing», gjør at vi må ta en realitetssjekk. Ved å endre bøkene, ber man indirekte hele samfunnet om å fortelle en løgn på vegne av sensitivitet. Når man tillater noe slikt, åpner man døren for å gjøre det med andre problemer.

Flere hundre ord, uttrykk og setninger har blitt endret for å «ta mer hensyn», men når man ikke kan skrive at en traktor er svart, da har sensitiviteten gått for langt. Man kan tydeligvis ikke ha en svart traktor, men hva hvis traktoren faktisk er svart?

I dagens moderne kontekst skjønner man ikke hvorfor barn vil lese Roald Dahl, noe som er svært urovekkende at voksne mennesker ikke forstår. Barn elsker bøkene fordi bøkene kan være uhyggelige og brutale. Bøkene handler om at livet er et hardt sted hvor mennesker kan være slemme og urettferdige mot deg, og at det er noen sosiale forventninger som er satt (som for eksempel i boken *Danny og den*

store fasanjakten). Dette er kunnskap som gir en viktig innsikt for å forberede barn på hvordan livet utenfor de trygge rammene faktisk er.

Ved å begrense virkeligheten for å skåne barn utsetter man bare en realitet som i verste fall kan slå hardt ned når den kommer, og jeg kan garantere at den kommer. Virkeligheten og universelle sannheter er ubetingede realiteter som ikke bryr seg om ditt indre følelsesliv eller den skjønne, skjøre blomsten som tilfeldigvis er ditt barn.

Vi kan på mange måter si at dette er en slags krig mot virkeligheten. Hvis vi lærer barn at alle er vinnere, at verden ikke er slik den blir skildret av voksne mennesker i anerkjente barnebøker, at du er god nok som du er, og at det er verden som må endres og ikke du, hvor er da forberedelsene for voksenlivet? I *Charlie og sjokoladefabrikken* er realiteten det at å være «tjukkk» som Augustus Glup ikke er like bra for deg som det å ikke være «tjukkk», men det å insinuere noe slikt blir sett på som krenkende, så da fjerner man ordet «tjukkk».

Ved å sensurere og fjerne settes det opp et predikat for et bredere ideologisk skifte. Dette skiftet går ut på at alle de problemene du opplever i livet ikke skjer gjennom din egen vilje eller noen egne handlinger, men at det er stor-samfunnet som er ansvarlig for dine valg. Et eksempel på dette er å sette en urealistisk skjønnhetsstandard.

Målet med oppdragelsen er å trene barn til å bli voksne, og hva er det barn vil? De vil og skal bli voksne, men vi som samfunn ødelegger denne stien ved å sensurere. Når vi begynner å sensurere og skåne barn for voksenlivet, sier vi indirekte at det å være «voksen» ikke lenger er forventet av deg, og at det er samfunnets sin oppgave å løse alle problemene dine og ta vare på deg. Hvis bøkene til Roald Dahl ikke passer ditt sensurerte verdensbilde, så ikke les dem til barna dine, men ikke ødelegg for oss som vil forberede våre barn på hvordan den virkelige verden faktisk er.

Myter og fakta om Ekspertene i team

Ingen emner ved NTNU er vel så omgitt av myter og rykter som Ekspertene i team. Har du heller lyst til å høre noen fakta?

ELA SJØLIE
Leder for fagseksjonen for eksperter i team

ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

I innlegget Studiepoeng i samarbeidstraumer forteller Martine Louise Skulstad om sine erfaringer med emnet Ekspertene i team (EiT). Det er leit å lese at Skulstad hadde lite utbytte av emnet. Men når hun skriver at «det er få studenter som opplever oppholdet som den utviklingen de trenger i livet», så stemmer ikke hennes personlige inntrykk med fakta.

EiT ser ut til å være omspunnet av noen seiglivede myter, noe som også kommer til uttrykk når Skulstad refererer til «legenden om EiT». Kanskje har vi bidratt til dette selv ved å bruke ord som landsby og landsbyleder i stedet for mer vanlige ord som klasse og faglærer. Undervisningen og metodene i EiT er imidlertid bygd på noe helt annet enn myter og legender. De er bygd på 22 år med omfattende evaluering, utvikling og forskning.

Prosjektbaserte emner, som EiT er et eksempel på, er en undervisningsmetode det forskes mye på. Internasjonalt viser forskningen at den gir gode læringsresultater for studentene.

Det samme finner vi i forskningen som er gjort på EiT, spesielt når det gjelder utvikling av ferdigheter i å samarbeide med folk som er forskjellig fra en selv. Og det er en erfaring studentene oppgir at de kun har fått gjennom EiT. Selv om mange studenter har samarbeidet i grupper tidligere i studiet, har det vært i mer homogene grupper.

Forskningen på EiT inneholder blant annet spørreundersøkelser og intervjuer med studenter, faglærere og læringsassistenter. Av de rundt 3000 studentene som svarte på undersøkelsen våren 2022, var det rundt 9 prosent som svarte at de ikke var fornøyde, 26 prosent var delvis fornøyde, mens 64 prosent var fornøyde eller svært fornøyde. Vi jobber kontinuerlig med å gjøre emnet enda bedre, med utgangspunkt i de tilbakemeldingene vi får.

Når vi intervjuer studentene, er dette de vanligste punktene de trekker frem når de beskriver hva de har lært og hva som har motivert dem i emnet:

- Viktigheten av å sette av tid til å reflektere over og snakke om hva som skjer i samarbeidet. Dette er noe de ønsker å ta med seg inn i fremtidig samarbeid i arbeidslivet.

- Å gi og ta imot tilbakemeldinger i et team (blant annet gjennom en 2+1-øvelse som Skulstad refererer til).
- Økt innsikt i seg selv i samarbeid med folk som er forskjellig fra en selv.
- Motiverende å jobbe med konkrete og ekte problemer.

Funnene viser også at ting ikke er udelte positive og den enkelte students læringsutbytte vil naturlig nok variere. Teamarbeid er vanskelig, spesielt når teammedlemmene bringer med seg så forskjellige erfaringer, arbeidsmåter og faglig kunnskap som de gjør EiT. Studenter forteller om situasjoner som har vært både ukomfortable og frustrerende, men ikke overraskende er det nettopp slike situasjoner de sier de har lært aller mest av.

Hvor lenge skal vi akseptere grønnvasking av fossilindustrien?

MAX LØVDØEN
Student, intern på Samfundet og sentralstyremedlem i Grønn Ungdom

NORUNN KROKEIDE
Student, medlem på Samfundet og folkevalgt for MDG

Grønnvasking er et faktum. Det er på tide at vi tar en ordentlig debatt og tar stilling til grønnvaskingen som skjer på vårt eget universitet, og i vår egen studentfrivillighet.

ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen og Astrid Lie Sætaberget

Igen og igjen ser vi reklamer om «morgendagens helter», en grønn fremtid og fornybar havvind. Men bak denne fasaden finner vi Norges største og et av verdens største fossile selskaper, Equinor, som i alt bare har én prosent av investeringene sine i fornybart. Akkurat nå pågår det en debatt om Equinors satsing på «fracking», en enormt miljøfiendtlig måte å utvinne fossil energi som også er forbudt i Europa. I tillegg vet vi at oljelobbyen aktivt prøver å påvirke politiske beslutninger, for eksempel ved å forhindre strenge klimavedtak.

Fossilindustrien er drevet av et mål om størst mulig profit, og bruker ikke millioner på sponning av kultur og idrett uten at de får noe verdifullt igjen for det. Det de får er et grønnere og mer folkelig image.

Det er en reell utfordring at både subsidier, investeringer og mange kloke hoder går til olje- og gassindustrien i Norge, istedenfor til voksende fremtidsrettede næringer. I dag er arbeidsledig-

heten lav og bedrifter leter etter folk med riktig kompetanse. Samtidig har olje- og gassindustrien ofte mulighet til å tilby bedre vilkår og bruke mer penger på PR. Etter oljeskattepakka fra pandemien som stimulerer til økte investeringer, og som fortsatt er gjeldende, har det vært en stor investeringsboom på norsk sokkel og høy etterspørsel etter arbeidere dit. Arbeidskraft og kompetanse er mangelvare, og fossilindustrien tar en stor del av kaka. Derfor er det riktig å begrense Equinors tilstedeværelse hos studentene.

Både oljeindustrien og fossil-glade politikere i de store partiene fremmer et budskap om at olje- og gassindustrien er avgjørende i det grønne skiftet. Realiteten er at oljeindustrien er en sinke som tiltrekker seg attraktiv kompetanse og får gode skatteordninger som vi skulle hatt i grønne industrier isteden.

NTNU, linjeforeningene og studentfrivilligheten bør diskutere sitt forhold til fossilindustrien.

Den 25. mars skal Studentersamfundet ta stilling til det prinsipielle spørsmålet om UKA, ISFiT og de selv skal bli sponset av fossile selskaper. Under UKA-21 var det Equinor som fikk være hovedsponsor. Selv om festivalen ble en storsuksess med fete konserter og show, sitter vi igjen med en bismak. Den 25. mars skal studentene bestemme; hvor lenge skal vi ta del i grønnvasking av fossilindustrien?

Det er på tide at vi tar tilbake eierskapet over vår egen utdanning!

ERIK JOHANSEN

Fagpolitisk ansvarlig for Studenttinget NTNU

ILLUSTRASJON: Vilde Roland

Høyere utdanning har som formål å utvikle kompetente og moralsk ansvarlige borgere, ved å gi studenter kunnskap, ferdigheter og perspektiver nødvendige for å delta i videreutviklingen av samfunnet og arbeidslivet. For at vi skal kunne oppnå dette er, det veldig viktig at vi er aktive i utdanningen vår og tar ansvar for egen læring – vi er tross alt på et universitet.

«Her skal han skjeggete dragvellingen komme å moralisere over hvordan jeg tar min utdanning», men tro meg, dette er ikke min intensjon. Jeg har bare lyst til å få dere til å løfte blikket og innse mulighetene. Her begynner vi på universitetet, litt usikre på hva det er vi egentlig har gått til. Vi har blitt voksne og tatt reelle valg som følger oss livet ut. Da er det lett å falle tilbake på den harde stolen i forelesningssalen og bli passive mottakere av kunnskap.

Det å ta tilbake eierskapet over egen utdanning betyr mer enn bare å være aktiv i undervisningen og å lese pensum. Det har en mye større betydning. Faren ved å være den gode student er jo at dere blir som meg da jeg tok mitt første år på NTNU. Jeg ble en passiv mottaker av kulturell kunnskap og normer over hva jeg skulle kunne og ikke, med utgangspunkt i pensum. Jeg trodde dette alene ville forme meg til å kunne gjøre den jobben jeg ble lært opp til. Dette skjønner jeg nå er helt feil.

Som student har du mye å tilby utviklingen av din egen utdanning, men da må du være en aktiv og engasjert bidragsyter.

Misforstå meg rett, vi må fortsatt lese pensum og gå i undervisning. Men i stedet for å være passive studenter i en forelesningssal, bør utdanningen hjelpe oss til å utvikle våre unike personligheter og kreativitet. Slik får vi en verktøykasse og en kompetanse som gjør oss klare til å møte et samfunn og et arbeidsliv i endring. Da må vi som studenter bidra aktivt i utformingen av utdanningene våre.

Det er på tide at vi tar tilbake eierskapet over utdanningen vår. Dette innebærer å ta ansvar for egen læring, sette egne mål og ikke minst innebærer det å være aktive i utviklingen av kunnskap. Dette er viktig fordi det er vi som skal ut i arbeidslivet. Vi må derfor ha et

godt grunnlag som er relevant for våre fremtidige karrierer. Som studenter har vi mye å tilby i utviklingen av vår egen utdanning, og ved å ta eierskap over den kan vi sørge for at den er i tråd med våre behov og interesser, at den er relevant for våre fremtidige karrierer og for samfunnet som helhet.

Dette betyr at du som enkeltstudent må ta i et tak, være en aktiv bidragsyter til ditt fagmiljø, og viktigst av alt: Si ifra når noe ikke er godt nok. Hvis dere kan love å gjøre deres beste ute i undervisningsrommene på NTNU, skal vi i Studenttinget jobbe for at dette faktisk får en reell betydning for utdanningen vår og for samfunnet. Sammen kan vi ta tilbake eierskapet over vår egen utdanning.

Unnskyld er for lite og for sent, vi trenger handling

THERESE OLSEN

Student og leder i Saemien Studeenth Tráantese

GRAFISK: Katja Carmina

23. februar tok jeg meg inn i lobbyen til Olje- og energidepartementet for å aksjonere mot det pågående menneskerettsbruddet på Fosen. Denne dagen markerte 500 dager siden Høyesterett enstemmig slo fast at vindturbinene på Storheia og Roan brøt med menneskerettigheter. Vi var seksten aksjonister som tok oss inn i lobbyen, og åtte dager senere satt vi mer enn hundre ganger så mange foran slottet i stille protest. Hvordan kan det ha gått så langt?

Nå er det godt over 500 dager siden Fosen-dommen fastslo at to av vindkraftanleggene på Fosen bryter med FN's konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27. Vindkraftanleggene ble derfor bygget på en ugyldig konsesjon. Reindriftssamene i Fovsen-Njaarke Sijte har kjempet en kamp mot Fosen Vind DA i over ti år. Høsten 2021 vant de i Høyesterett. Likevel, etter alle disse dagene, har ingenting endret seg på Fosen. Reindriftssamene må fremdeles leve med et pågående menneskerettsbrudd.

«Ikke alle samer har rein» har blitt noe de fleste samer har blitt vant til å si i møte med utenforstående. For noen er dette basert i tradisjon, mens for andre er det på grunn av fornorskningen som deres familier ble utsatt for. Likevel er reindriften en avgjørende kulturbærer for hele Sápmi. Historisk har sjøsamer og reindriftssamer inngått i en gjensidig byttehandel kalt «verddevuohta» på nordsamisk. Uten reindriften forsvinner enda en del av den allerede sterkt truede sjøsamiske kulturen. Selv den dag i dag er de fleste samiske liv berørt av reindriften. Uten den hadde vi ikke hatt vår nasjonalrett bidos, reinskinn eller horn til sløyd, eller språket som blir overført fra generasjon til generasjon i reingjerdet. Reindriften fremtid er hele Sápmis fremtid.

I debatten om vindkraftanleggene har flere påstått at 40 prosent av Norge er reinbeiteareal. Det flere unngår å nevne er at disse prosentene inkluderer breer, byer, tettsteder og annen infrastruktur. Så det er slett ikke 40 prosent av landet som brukes som reinbeite.

Ifølge statistisk sentralbyrå er det kun 4,4 prosent av Norge som brukes som reinbeite. Det snakkes mye om «det grønne skiftet», og det sies at noe må ofres for dette. Men hvorfor er det alltid reindriften som må ofres? Reindriften har allerede mistet mye land til diverse utbygginger, og det er en sårbar næring. Vi kan ikke ofre reindriften og samisk kultur for det grønne skiftet, vi må si ja takk til begge deler.

I løpet av den siste tiden har jeg følt på mye forskjellig. Det har både vært styrkende og tungt å være i Oslo og aksjonere. Det har vært veldig godt å se mange samer samle seg i Oslo for å kjempe for samme sak. Jeg har kjent på et samhold og en forståelse som jeg aldri har følt på før. Samtidig har det vært utrolig tungt å måtte kjempe mot staten for at mitt folk og min kultur skal overleve. Det føles også veldig unødvendig å måtte aksjonere sivilt ulydig fordi staten ikke etterlever en høyesterettsdom, å måtte aksjonere sivilt ulydig for at et menneskerettsbrudd skal opphøre. For bare noen dager siden ønsket ikke regjeringen å erkjenne menneskerettsbruddet. Det satt nok langt inne, siden en mobilisering av flere hundre mennesker skulle til før regjeringen innrømmet sine feil.

Nå har regjeringen og hele Norge fått seg en oppvekker, og majoritetsbefolkningen er endelig opplyst om menneskerettsbruddet som skjer på Fosen. Regjeringen har endelig erkjent at det er et pågående menneskerettsbrudd, og de har endelig beklaget til reindriftssamene på Fosen. Aksjonene i Oslo ble stanset for at regjeringen skulle gjøre jobben sin og rette opp i sine feil.

En beklagelse endrer ikke situasjonen for reindriftssamene på Fosen, det må handling til. Nå er det på tide at regjeringen tar grep og stopper menneskerettsbruddet på Fosen. Nå følger hele verden med.

Baajh vaeride árrodh!

MED OLJEPENGER I BUDSJETTET

Sponsoravtaler er ikke nytt for linjeforeninger, men det er uenighet i hvem pengene skal komme fra.

TEKST: Christina Xenaki og Thomas Meinicke | FOTO: Torstein Olav Eriksen

Bergstuderendes Forening er linjeforeningen for materialteknologi, tekniske geofag, geologi og petroleumsfag. De har nylig inngått et samarbeid med det norske oljeselskapet Okea. Selskapet ble blant annet grunnlagt av nåværende forsknings- og høyere utdanningsminister, Ola Borten Moe. Økonomiansvarlig i foreningen, Fredrik Hexum Arvesen, forteller at det var tidligere festsjef som foreslo Okea som en ny hovedsponsor.

Selskapet signerte avtalen med linjeforeningen i januar, og vil holde bedriftspresentasjoner, reklamere og utlyse stillinger på linjeforeningens plattformer, forklarer han. Arvesen forklarer fordelene Okea får ved å sponse dem.

– De får studenter med på laget. Når folk er ferdig utdannet så tenker de kanskje å jobbe i Okea da, sier han.

Han ønsker ikke å kommentere summen det er snakk om i avtalen, men forteller hva pengene vil brukes til:

– Det går til arrangementer som vi har i løpet av året, samt idrettslagene og komiteene, slik at de får lov til å kjøpe seg utstyr og arrangere ting for seg selv også.

Arvesen forklarer at midlene er viktige for å kunne tilby studentene sosiale aktiviteter, og bidrar til at arrangementene kan være billigere.

– Det er ofte noen arrangementer som blir veldig dyre, så hvis man skal være med på alle blir det noen tusenlapper.

Yrkesrettet sponsor

På Studentersamfundet ble det under et møte 25. februar lagt frem et vedtektsforslag om at Samfundet ikke skal bli sponset av selskaper som utvinner

fossil energi. Voteringen har ikke blitt gjennomført enda, men saken har skapt mye debatt om temaet i studentmiljøer.

På spørsmål om det har vært diskusjon i linjeforeningen om hvorvidt spons fra et oljeselskap er problematisk, svarer Arvesen at de ikke fått noen spesifikke tilbakemeldinger fra studentene.

– Vi prøver å finne en sponsor som passer, og vi utdanner blant annet petroleumsiingeniører og geologer. Da er det jo veldig naturlig å ha et selskap som har bruk for disse som hovedsponsor.

Senior kommunikasjonsansvarlig i Okea og tidligere kommunikasjonsrådgiver for institutt for geovitenskap og petroleum Jon Are Nilsen tror også at studentene i foreningen opplever Okea som en relevant sponsor.

– Vi har absolutt inntrykk av det gjennom de samtalerne vi har hatt med

ETTERTRAKTET: -Vi får inn en del søknader fra studentorganisasjoner som gjerne vil samarbeide med oss, forteller Jon Are Nilsen, senior kommunikasjonsansvarlig i Okea. FOTO: Ole Ekker

KRITISK: Tobias Stokkeland stiller seg kritisk til samarbeid mellom oljeselskaper og linjeforeninger. FOTO: GU

TAKKET NEI: Marthe Bjørhovde, leder i EMIL bekrefter at de takket nei til Equinor som hovedsponsor. FOTO: Stian Jørgensen

studentene. For oss er det viktig å støtte opp om det fremragende arbeidet Bergstuderendes Forening gjør for å skape meningsfulle sosiale arenaer for studentene.

Når det gjelder sponsoravtalene forteller Nilsen at det ikke er Okea som henvender seg til studenter, men at de får inn en del søknader fra studentorganisasjoner som vil samarbeide med dem.

Vervet til en døende næring?

Talsperson i Grønn Ungdom, Tobias Stokkeland, er kritisk til samarbeidet mellom oljenæringen og linjeforeninger på universitetet.

– Det som bekymrer meg mest med dette samarbeidet er at det gjør at enda flere av de gode hodene vi trenger i det grønne skiftet havner i oljeindustrien i stedet, sier han.

Han sier at det er et problematisk for det grønne skiftet, og for studentene som blir vervet til en døende næring.

Økonomisjef Arvesen er ikke enig.

– Å forby alt samarbeid med Norges største eksportnæring vil på ingen måte gjøre at problemene vi står overfor med klimakrisen forsvinner. Oljebransjen er jo akkurat der det trengs kloke hoder til å bidra med å omstille bransjen.

Det grønne skiftet kan ikke bare skje gjennom politiske beslutninger, men også ved å utvikle ny teknologi og nye løsninger, sier han.

Arvesen forteller videre at studenter ved NTNU er klar over at de står overfor en klimakrise, og han er overbevist om at de aller fleste ønsker å benytte sine kunnskaper til å kjempe mot denne.

– Et samarbeid med Okea er en mulighet til å finne bedre løsninger, og til å gjøre overgangen fra fossilt til fornybart så glatt som mulig.

Stokkeland understreker at han ikke nødvendigvis synes alle selskaper som gjør noe miljøfiendtlig i deler av sin virksomhet bør forbyes fra campus, men at man bør være observant på bransjer med store økonomiske muskler som oljenæringen kan ta plassen til det vi må leve av etter oljen.

Vil ikke ødelegge for fremtidige samarbeid

Andre linjeforeninger har også måtte tatt stilling til hvorvidt de ønsker sponsoravtaler med oljeselskapene. Marthe Bjørhovde, leder i Emil, linjeforeningen for energi og miljøingeniørene, bekrefter overfor Under Dusken at de har takket nei til å ha Equinor som hovedsponsor.

Bjørhovde ønsker ikke å svare på grunnlaget for hvorfor Emil avslø sponsoratet, hva avtalen ville innebære eller detaljer rundt den. Emil-styret vil ikke stille til intervju, men svarer følgende i en epost:

– Vi har jo et samarbeid med Equinor nå, selv om det ikke er som hovedsamarbeidspartner. Vi vil helst ikke potensielt ødelegge for nåværende eller fremtidig samarbeid, og jeg vil understreke at vi er veldig fornøyd med å ha Equinor som en av våre «vanlige» sponsorer. **UD**

Vurderte å droppe ut allerede i fadderuken: – Det var «guttastemning» og Jordan Peterson-vibber

Studenter ved institutt for filosofi opplever en ukultur rundt holdninger mot kvinnelige medstudenter.

TEKST: Gustav Johan Lindbäck og Synneva Sørensen | FOTO: Pia Arntsen

Undergraving av faglige funderinger, neglisjering, og latterliggjøring er blant forholdene som trekkes frem av studenter tilknyttet instituttet. 22 år gamle Jo Utgaard går andre året på et bachelorstudium i filosofi. Han er i dag klar i talen på at forholdene for kvinnelige studenter ikke har bedret seg.

– Jeg vil ikke beskrive miljøet som kvinnefiendtlig, men det er på ingen måte kvinnevennlig, forteller Utgaard.

Han tror at kvinner kan oppleve å måtte gjøre seg fortjent til å høste faglig anerkjennelse, og for å delta som likeverdige bidragsyttere i faglige diskusjoner.

– Under en faglig samtale opplevde en venninne av meg at innspillene hennes ble neglisjert og lite lyttet til, mens mannlige forslag ble vektlagt og tatt på alvor.

Endringen kom først da hun fremmet en veldig god idé, forklarer han

– Hun sa at det var som en bryter slo om og hun opplevde for første gang å være på samme nivå som sine mannlige medstudenter. Det å måtte bevise seg for å bli hørt, kan man ikke kalle kvinnevennlig, sier han.

Kvinnelige forelesere behandles annerledes

Førsteårsstudent Johanne Hauge Gjerland forteller at hun har opplevd lignende typer hendelser, men mest i møte med mannlige studenter.

– Allerede i fadderuken opplevdes kjønnsforskjellene som så sterke at jeg vurderte å droppe ut. Det var

IKKE KVINNEVENNLIG: Filosofistudent Jo Utgaard mener ikke at miljøet på studiet er kvinnefiendtlig, men heller ikke kvinnevennlig.

«guttastemning» og Jordan Peterson-vibber, sier Gjerland.

På spørsmål om hvordan kvinnelige studenter håndterer dette er svaret todelt.

– Det er to løsninger, man kan enten vike unna, eller smelle tilbake. Ikke alle orker å ta kampen. En venninne av meg gikk årsstudium i filosofi, hun elsket fagene, men valgte å bytte studium, blant annet på grunn av studiemiljøet på linjen, sier Utgaard.

De kvinnelige foreleserne får ifølge Gjerland mer kritikk enn de mannlige, samtidig som kritikken er på helt andre grunnlag.

– En kvinnelig foreleser var gravid, og i etterkant kom utspill om at hun var

sturt av hormoner, hadde en irriterende væremåte og lignende. Kritikken går på helt feil premisser; det at hun er gravid har ingenting med forelesningen hennes å gjøre.

Gjerland mener at det samme gjelder når kvinner skal si noe i forelesninger.

– Da oppstår gjerne holdninger som: «Hun er så irriterende som skal komme her og stille spørsmål ved det ene og det andre» sier Gjerland.

Ikke politisk korrekt

Filosofien stiller abstrakte, grunnleggende og sannhetssøkende spørsmål, med formål om å finne universelle svar. Ifølge Utgaard meningsmangfoldet blant studentene stort, hvorav mange

har et fritenkende og søkende syn på aspekter ved samfunnskulturen.

– Filosofien tiltrekker seg et bredt spekter av studenter. I likhet med andre studieretninger samles studenter med ulike holdninger og grunnsyn. Enkelte av studentene har med dårlige verdier som muligens forsterkes og underbygges gjennom de mannlige filosofene med et kvinnesyn fra fortiden som vi har på pensum, mener han.

Et bredt meningsrom med kritiske spørsmål og stor takhøyde, kan ofte gjenspeile diskusjonene blant studentene. Samtidig kan dette også by på utfordringer.

– Det er populært å ikke være politisk korrekt. I filosofien er man nysgjerrig av natur, og stiller spørsmål som andre tar for gitt. Mange er fritenkere og kan gjerne ha litt alternative meninger som bryter med allmenne oppfatninger. Men, det blir feil å gi folk munnskurv og tvinge dem inn i et system.

Utgaard mener at det er et viktig premiss at man kan ytre seg fritt ved norske universiteter.

– Personlig synes jeg det er bra, man må kunne ytre seg uten å bli hengt ut. Det er særlig det jeg opplever at enkelte av de mannlige studentene forsøker å forsvare, nettopp retten til å vitse og ytre seg fritt.

Ukultur

Samtidig er han klar på at det bør gå en tydelig grense når man nærmer seg hatytringer og sjikanering rettet mot kvinnelige medstudenter.

– Vitser og kommentarer går i stor grad på jentenes bekostning. I øvinger kan noen komme med kommentarer

som er i gråsonen, før de følger opp med «det kan jeg ikke si, siden da blir jeg stemplet som en kvinnehater». Når man i neste setning må forsvare utsagnet sitt, så vet man at noe er galt, og at man er på kanten.

Det er lite korrigerende av andres holdninger, og når det først forekommer blir det snarere sett på som sensur, enn innvendinger, sier Utgaard.

– Den totale ytringsfriheten de forsvare åpner nettopp opp for meningsmangfold og uenigheter. Det blir derfor

UTFORDRING: Holmen forteller at instituttet erkjenner at miljøet er en utfordring, og at de ønsker flere kvinnelige studenter og mer mangfold i filosofimiljøet. FOTO: NTNU.

feil å stemple det som sensur, når man egentlig bare er kritisk til visse utsagn.

Føler du at en ukultur har fått rotfeste på studiet?

– Jeg må nok si at vi har en ukultur rundt dette. Det er jo skikkelig dritt at det er sånn. Når kvinnelige studenter som trives med fagene, velger å slutte på grunn av studiemiljøet, er jo det en pekepinn på at alt ikke er som det bør være.

Hvordan reagerer instituttet på dette?

– Det er vanskelig for foreleserne å få med seg alt, men samtidig tror jeg ikke alle bryr seg. Det er imidlertid enkelte professorer som er flinke til å

være spørrende tilbake hvis studenter kommer med kjipe kommentarer.

Det er særlig en søkende og nysgjerrig tilnærming Utgaard støtter seg på for å få bukt med ukulturen.

– Dersom man er spørrende og svarer med «hvorfor sier du det?», går man kanskje lei av å forklare seg, eller kanskje en innser at det ikke er noe hyggelig å være sånn.

Med bakgrunn i et mannsdominert fag, ble Kvinnenettverket i filosofi opprettet høsten 2020.

Utgaard mener selv at opprettelsen av kvinnenettverket er en god ordning, men at det samtidig kan ses på som et «plaster på såret». Ifølge Utgaard har også opprettelsen av kvinnenettverket skapt reaksjoner blant mannlige studenter.

– Flere føler at det er negativt for de mannlige studentene at kvinnene får noe, selv om man egentlig bare forsøker å løfte noen opp. Kvinnenettverket er etter min mening et forsøk på en løsning, men det er grunnverdiene til studentene man må røske opp i.

Gjerdal forteller at nettverket skal fungere som en arena der man kan prate om hvordan det er å være kvinnelig filosofistudent.

– Det er et fint bidrag sosialt, men det gir meg også håp og tro på at vi har noe å bidra med i fagmiljøet.

Gjerland forteller at hun ofte må gå inn med en ironisk distanse i faglige samtaler med mannlige studenter.

– Da føles det litt mindre vondt å ikke bli tatt seriøst. Jeg vet ikke om jeg tør å gå videre med å studere filosofi; hvis du vil bli tatt på alvor i filosofien hjelper det å være gutt, sier hun.

Instituttleder ved institutt for filosofi og religionsvitenskap, Heine Alexander Holmen, skriver i en epost til Under Dusken at det ikke er slik det skal være.

– I det akademiske livet jeg kjenner til, blant mine fagkolleger, er det ikke sånn at man tas mer seriøst som mann: ei heller at man tar i bruk åpenbare hersketeknikker eller nedvurderes som kvinne.

Han peker på at skjevheter likevel kan oppstå, men at det ofte skyldes ubevisste kjønnsfordommer. Fordommene kan bidra til at man gir mer tyngde til et utsagn fra en mannlig kollega eller student, eller at man har mer blikkveksling og oppmerksomhet på de mannlige i undervisningen. Det må man jobbe mot, sier Holmen.

– Om man ikke er seg selv bevisst, så risikerer man da å bidra til kjønnsforskjeller selv med de beste hensikter. Men det gjelder både for menn og kvinner. Jeg kan ikke med hånden på hjertet si at ingen hos oss gjør dette. Men jeg kan si at dette er blant de ting vi tar opp og har søkelys på. Vi jobber med andre ord med dette i fagmiljøet. Disse tilbakemeldingene blir en del av det.

– Gi oss kvinnelige forbilder på pensum

På tross av ukulturen, opplever ikke Gjerland studiet som kvinnefiendtlig.

– Ordet kvinnefiendtlig er litt ekstremt, det får det til å høres ut som vi blir trakassert på daglig basis. Sånn er det ikke.

Hun tror kvinner har en plass i pensum. Det har hun også inntrykk av

at mange av de kvinnelige foreleserne på studiet er enige om.

– Kvinnene som er nevnt i pensum snakker mest om kvinnekamp, og studentene lærer dermed at kvinner ikke kan mene noe universelt. Skal du være kvinnelig filosof må du snakke om det å være kvinne, og dette er noe mange reagerer på og irriterer seg over, mener Gjerland.

Selv om det fortsatt er en stor overvekt av menn på pensum, forteller Gjerland at de dette semesteret har noen flere kvinner på pensum i metafysikk og kunnskapsteori.

– Problemet er at det er ideen og tanken som er i sentrum, mens personen havner i bakgrunn. I filosofihistorie derimot blir vi bevisst på hvilken filosof vi har om, for

eksempel Kant, og ikke bare teoriene hans. Jeg tror vi hadde hatt godt av å få flere kvinnelige forbilder i pensum.

Instituttleder Heine Alexander Holmen er klar på at det er et faktum at filosofi har flest mannlige bidragsytere og at det bidrar til skjevhet: både blant ansatte og på pensum. Holmen presiserer likevel at instituttet har blitt langt bedre på å spille inn relevante og dyktige kvinnelige filosofer på pensum.

– Vi vil nok alltid måtte undervise om filosofer som har et annet syn på kvinner og etnisitet enn vi har i dag: det kan være ubehagelig lesning. Det gjør ikke faget kvinnefiendtlig. Historie betyr å ta seg ut av sin egen tid og konfrontere annerledes-tenkende: også på kjønn og etnisitet. Det er det samme når vi underviser på kvinnelige eller

ikke-vestlige filosofer: også her møter vi syn på alt fra slaveri til rettferdighet eller etnisitet, og som for oss kan fremstå som fremmed, sier Holmen

Filosofi innebærer å ta denne annerledesheten inn over seg, sier Holmen, fordi det gjør at man bedre ser argumentasjonen som ligger til grunn for våre verdier og standpunkt.

Selv om en person har et dårlig kvinnesyn, kan dessuten bidraget de har på andre områder være gode, mener Holmen

– Kvinnesynet til Hegel eller Kant hører eksempelvis hjemme på skraphaugen, men det betyr ikke at de ikke har gode bidrag på andre områder som logikk og erkjennelsesteori. Kanskje må vi gjøre en bedre innsats i å ta frem de problematiske sidene ved filosofene, men det er viktig å samtidig ta med seg det som har noe for seg.

Holmen forteller at de ikke kan la være å undervise om noen bare fordi noe av det de stod for var dårlig.

–Selv Simone de Beauvoir, den store feministiske filosofen, har jo sider ved seg som ikke tåler dagens lys, men ingen mener at det er grunn til å ikke undervise mer i Beauvoir.

Instituttlederen tror heller ikke at studenter tenker i samme baner som de tradisjonelle filosofene på disse områdene.

– Meg bekjent er det få som tar slavesynet til Platon på alvor, eller bruker Kant til å legitimere at kvinner ikke bør ta høyere utdanning. I så fall må vi være tydeligere på hva som filosofisk sett er problematisk. Det er som regel ganske enkelt å plukke det tullet der fra hverandre.

Holmen sier at instituttet er i arbeid for å forbedre studiemiljøet for kvinnelige studenter.

TAS IKKE PÅ ALVOR: – Jeg vet ikke om jeg tør å gå videre med å studere filosofi; hvis du vil bli tatt på alvor i filosofien hjelper det å være gutt, sier Gjerland.

– Som sagt så har vi jobbet med dette en stund. Vi erkjenner at det er en utfordring, og vi ønsker flere kvinnelige studenter og mer mangfold i filosofimiljøet. Vi ønsker å være på ball i dagens debatt, samtidig som vi vil bidra med det filosofi har å by på.

Instituttet har månedlige dialogmøter med studentrepresentantene der blant annet disse utfordringene tas opp.

– Vi skal også ha en gruppe sammen med studentene som diskuterer tiltak og forbedringer. I tillegg til at vi har kvinnenettverk, forum for feministisk filosofi og forskningsgruppe i feministisk filosofi. Jeg opplever derfor at vi som institutt er godt på vei og har god dialog med studentmiljøet på akkurat dette. Vi har nok en del å gå på, men vi gjør også en hederlig innsats.

Med mangfold, trygghet og takhøyde ønsker Holmen å tilrettelegge for en trygg og givende diskusjonskultur.

– Vi skal kunne diskutere alt fra Judith Butler til Jordan Peterson via Platon og de Beauvoir, men på en saklig måte. Vi skal kunne tematisere både objektiv sannhet og realisme, konstruktivisme og standpunktsteori, men med nysgjerrighet og respekt. Det skal være mulig å være faglig begrunnet uenig om alle disse spørsmålene hos oss.

Holmen er samtidig klar på at det er krevende for forelesere å få med seg alt som sies i undervisningen. Samtidig kan mye av kommunikasjonen være kodet, hvilket kan gjøre det vanskelig for eldre forelesere å bryte inn.

– Begrepet «Karen» er for eksempel en negativ karakteristikk de fleste av oss er ukjent med, men som brukes

av studenter. Her må vi nok være mer våkne.

Et tradisjonelt studium

Gjerland mener at filosofi på mange måter er et tradisjonelt studium.

– Vi går helt tilbake til antikken, og sexisme har gjennomsyret samfunnet i mange, mange år. Derfor er det nok vanskelig å komme unna det.

Han tror at noe av årsaken kan ligge i selve faget.

–Filosofi kan oppfattes som flytende og åpent, og det er et av det eldste faget man kan studere, og derfor tiltrekker

Det er populært å ikke være politisk korrekt. I filosofien er man nysgjerrig av natur, og stiller spørsmål som andre tar for gitt.

det seg kanskje en del tradisjonelle folk, sier Gjerland.

Gjerland forteller om et fagmiljø der etiske problemstillinger knyttet til abort, voldtekt, kjønn og kropp blir diskutert i plenum i etikkfaget. Selv har hun ikke dette faget, men hun mener at flere av de kvinnelige studentene har reagert på dette i etterkant.

– Det å sitte i en forelesningssal på universitetet og måtte forsvare retten til å styre over egen kropp foran medstudenter og forelesere, og at det skal være helt greit at de mannlige

studentene i salen potensielt kan henge ut mulige voldtektsofre, eller noen som har måttet ta stilling til abort, mener jeg er veldig feil. Jeg mener det er mange andre etiske problemstillinger man kan ta opp i en pedagogisk sammenheng.

Gjerland forteller at studenter tok opp dette i etterkant, og sa ifra om at det ikke var greit og opplevdes ubehagelig, da fikk de ytringsfrihet som motargument.

– Dette er et tegn på at instituttet ikke tar vare på de kvinnelige studentene, de er ikke ute etter å lytte og se våre behov, forteller Gjerland.

Kritikk rundt diskusjon av abort og voldtekt har vært oppe til diskusjon ved instituttet, og han tilfører at det tas på alvor. Temaene er derimot sentrale i både etikk og feministisk filosofi, og noe kvinnelige filosofer på 70-, 80- og 90-tallet har trukket opp som viktige å diskutere fra et feministisk perspektiv, mener Holmen.

– Vi har derfor tenkt på dem som en god inngang til etisk tenkning ved å nettopp ta opp noe relevant og noe som svært mange dyktige kvinnelige filosofer har bidratt på.

Han ser at det likevel kan oppfattes annerledes av studenter: kanskje særlig når underviser er mann og de mannlige studentene forsøker seg med kritisk tenkning rundt abort og retten til abort.

– Filosofi dreier seg jo nettopp om å problematisere selv opplagte sannheter – så som retten til eller det etiske rundt abort. Blant annet for å se hvor sterk argumentasjonen er på begge sider. Men siden dette temaet berører folk må det også gripes godt an, avslutter han. **UD**

Matspalte:

Helt bananas!

Her er et enkelt bananbrød for å slukke søtsuget ditt.

TEKST: Åsne Omland | FOTO: Johannes Embretsen

Kjært barn har mange navn: Bananbrød eller banankake, det er spørsmålet. Selv sverger jeg til bananbrød. Dette er perfekt for deg som har litt vel modne bananer liggende på kjøkkenbenken. Bananbrødet er uten tilsatt sukker, men med en god mengde tilsatte sjokoladebiter er dette noe du kan ha både som en energirik godbit i nistepakken, og som dessert. Denne oppskriften har både billige og forholdsvis sunne ingredienser. Med bare 15 minutter med aktiv baketid er det ingen grunn til å stå imot fristelsen. God baking!

Fremgangsmåte

- Sett ovnen på 200 grader over- og undervarme.
- Mos bananene og bland med egg, jogurt og det smeltede smøret.
- Bland inn alle de tørre ingrediensene.
- Hakk opp sjokoladen og nøttene i grove biter.
- Bland inn halvparten av sjokoladene og nøttene og fyll en brødform med røren.
- Nå er det tid for dekorering: Snitt den resterende bananen og plasser den på toppen av brødet. Hell over resten av sjokoladen og nøttene.
- Stek brødet i omtrent 45 minutter, til det blir gyllenbrunt på toppen. Nå er det bare å hive innpå!

3 modne bananer pluss 1 til pynt
3 egg
2 ss jogurt naturell
50 g smeltet smør
3,5 dl havregryn/havremel
1 ts vaniljesukker
1 ts bakepulver
1 ts salt
2 ts kanel (gjerne mer)
1 ts kardemomme
100 g mørk sjokolade
Håndfull med nøtter
(jeg foretrekker valnøtter og hasselnøtter)

Skal du arrangere skirenn, trenger du snø. Og helst skal snøen være preparert og tilrettelagt for å kunne gå på ski. Det kan vi ærlig talt ikke påstå at løypene under ski-VM i Planica var.

Under sprinten var det et fall i så godt som hvert eneste heat, og Calle Halfvarsson var blant de få som ikke klagde på løypene i etterkant. Halfvarsson var riktignok den eneste svensken som ikke falt. Noen vil kanskje være rask til å minnes at Marcus Grate heller ikke falt, men han brukte løypene til å spille rugby med en intetanende Håvard Solås Taugbøl og vi kan ikke inkludere noen som

bedrev en annen sport. Det var tross alt en sprint i klassisk, ikke fristil.

Det hjelper heller ikke at arrangørene virker å aspirere mot å være vertskap for alpiskonkurranser midt oppi det hele. Snøbrettkjørere drømmer om overdoserte krappe hårnålssvinger i puddersnø, men dette er et mareritt for ben som etter ti kilometer med oppoverbakker har utviklet laktoseintoleranse av all melkesyren.

Selvsagt er ikke dårlig snø og vanskelige løyper en ny ting innenfor skisporten: Spesiellagde maskiner som salter snøen for bedre feste, er

oppfunnet og masseprodusert. Ikke at de løypeansvarlige i Planica virker å ha fått med seg dette. Her sto dusinvis av fullt voksne mennesker og hev saltet ut i løypen som om de skulle vært en dårlig slovensk etterligning av Salt Bae. Det mildt sagt vekslende festet gjorde at kombinertløper Gyda Westvold Hansen mistet kontrollen i siste sving og trynte. Det viser seg at ikke alt hvitt du får oppi nesen, gjør livet en milliard ganger morsommere. Stiv som en stokk karret hun seg likevel først over mål, en verdig vinner.

En verdig vinner er også ski-VM i Planica, og i premie skal de få dette fine røde kortet.

RØDT KORT OG GULLBALL

Christian Atsu var et fantastisk menneske, og dette er nå kjent på grunn av uforståelig tragiske omstendigheter. Da jordskjelvet som traff Tyrkia og Syria tok livet av titusener av mennesker, var den tidligere Premier League-spilleren blant dem. Fotballkarrieren hans kan ikke en gang fylle skyggen av hans person.

Utenfor banen ble han ambassadør for en veldedighetsorganisasjon for barn som var forlatte, foreldreløse eller utsatt for menneskehandel. Hjemme i Ghana betalte han for livreddende operasjoner og for å bedre livsvilkårene til nødlidende fanger. Det

var ikke ett ledd av menneskelig lidelse han ikke forsøkte å lindre, alt uten at noe av dette har blitt særlig kjent blant folk flest.

Organisasjonen Arms Around the Child fortalte at Atsus ønske var å aldri igjen måtte se et barn mishandlet, solgt eller få livet sitt ødelagt av HIV – et mål de har lovet å videreføre i hans minne.

Atsu er en verdig vinner av gullballen vår, og for å sitere organisasjonen han hjalp bygge barnesykehus med: «Hans ettermæle vil leve gjennom de tusener han har hjulpet».

TEKST: Kristoffer Ramsøy Fredriksen | ILLUSTRASJON: Linn Zhu Yu Grotnes

Høyskoleparken - klimakrisens uventede våpen

Ved å puste liv i Høyskoleparken håper prosjektet Det grønne Gløs å forbedre livene til mennesker, planter og dyr.

TEKST: Tuva Martine Ambjørseiet
ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

Institutt for biologi har søkt om midler til prosjektet «Rewilding campus», som skal øke det biologiske mangfoldet i Høyskoleparken. Sammen med Institutt for design håper de å gjøre parken mer attraktiv for mennesker, dyr og planter.

Professor Bente Jessen Graae i biologi er leder for prosjektet og forteller at de har en rekke mindre planer som til sammen skaper prosjektets visjon.

– De grønne parkområdene kjenne- tegnes i dag av store gressletter. Dette området ønsker vi å gjøre litt mer levende. Vi vil blant annet sette ned små skogplanter i de mindre skogs- områdene som allerede finnes, i tillegg

til hvitveis og andre arter som hører til i skogen.

På en del av vestskråningen ved Hovedbygningen ønsker de et mindre engområde hvor man kan så blomster.

– Dette skal bidra til pollinering og insektsliv, og dermed også mer blomsterliv.

Graae forteller videre at de gjerne vil kopiere et prosjekt gjennomført i København.

– Der har de forsøkt å lage små habitater for forskjellige arter og satt opp små informasjonsplakater om hva det er og hvor de kommer fra.

Hun tror bakketerrenget og det varierte landskapet som er her, gjør at

vi har enda bedre forutsetninger for dette enn i København.

Design for alle

Student Vilde Egeberg Moger går femte året på industriell design. Hun skriver sin masteroppgave i forbindelse med prosjektet.

– Et stort spørsmål jeg måtte stille meg da jeg begynte, var hvem parken skal designes for, om det hovedsakelig er for menneskene eller for andre arter.

Hun har konkludert med en kombinasjon av disse. Den ene delen av prosjektet omhandler dermed å vurdere hvilke arter som skal reetableres. Den andre delen handler om hvordan mennesker kan engasjeres i reetableringen av biologisk mangfold.

– Dette kan gjøres ved å få mennesker til å aktivt bidra i prosjektet og videre få mennesker til å bruke parken, for eksempel til avslapping, læring eller arrangementer.

Hun håper parken kan gjøre at flere får øynene opp for det biologiske mangfoldet, bare ved å være rundt det.

Klimatrussel

Student Elias Mosevoll går andre året på en bachelor i biologi. Han er med på prosjektet i forbindelse med emnet Biology Specialization, Project Work. Hans oppgave går ut på å teste nedbrytning av materiale.

BEVARE DET GRØNNE: Bente Jessen Graae vil bevare de grønne parkområdene under campussamlingen. FOTO: NTNU.

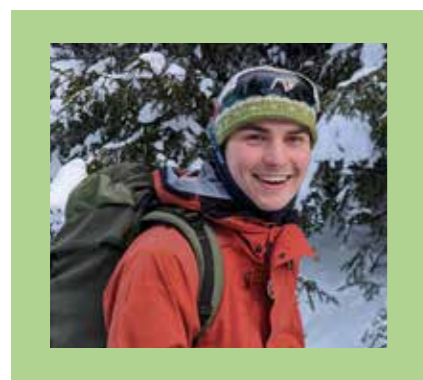
MYE Å LÆRE: Vilde Egeberg Moger håper prosjektet gjør at folk får øynene opp for biologisk mangfold. FOTO: Camille Frøen.

– Jeg skal ha forskjellige typer biologisk materiale i hver sine bed. Her skal jeg gro grønnsaker og se om blader fra forskjellige trær påvirker grønnsakenes vekst. I tillegg til om det er forskjell i art og antall organismer som bryter ned bladene.

Dette er en liten del av et større prosjekt som til slutt ønsker å øke det biologiske mangfoldet i parken.

– Under jorden er det veldig mange arter man kanskje aldri legger merke til. Og jeg skal bare ta for meg noen av dem man kan se, men det er så mye

KLIMATRUSSEL: Elias Mosevoll frykter trusselen klimaendringer er for biologisk mangfold. FOTO: Privat.

ATTRAKTIV MØTEPlass: Ida Nilstad Pettersen håper prosjektet vil gjøre parken mer attraktiv. FOTO: NTNU

mer som også bidrar til det biologiske mangfoldet.

Når man legger til rette for at bestemte arter kan vokse fram, vil det videre dukke opp andre arter som er avhengig av disse. Han påpeker trusselen klimaendringer har for biologisk mangfold ved at enkelte arter kan forsvinne.

– Når man snakker om klima, er det ofte fokus på konkrete tall. For eksempel hvor mye CO2 vi slipper ut og hvor varmt det blir, uten at man snakker om hva som egentlig skjer. Hvis man hører at man kommer til å miste arter, kan det fort bli abstrakt og vanskelig å forholde seg til. Likevel er det utrolig viktig.

Grønn trivsel

Prosjektet har også som mål å gjøre parken mer attraktiv for mennesker. Professorer og studenter fra designstudier har ansvar for dette perspektivet.

Førsteamanuensis Ida Nilstad Pettersen ved Institutt for design er med som veileder og forsker. Hun forteller at de utforsker hvordan man kan tenke annerledes om relasjoner mellom mennesker og andre arter.

– Vi undersøker hvordan Høy-skoleparken kan bli et mer attraktivt oppholdssted for mennesker og andre arter. I tillegg ser vi på hvordan man kan tilrettelegge for engasjement og formidling knyttet til biologisk mangfold.

Prosjektet er også i seg selv en tverrfaglig møteplass som gir mulighet til å samarbeide og lære om bynatur for alle som ønsker å involvere seg.

– Forhåpentligvis kan resultatene også bidra til økt bruk av parken og inspirere til nye initiativer når prosjektet er over. I tillegg til at den får større betydning for formidling og læring.

Ett av de mulige initiativene kan for eksempel være dyrking av mat på campus. Prosjektansvarlig Graae

PLANTING AV SKOG: I de mindre skogområdene vil de plante flere små skogsplanter.

forteller at de allerede har en visjon om et hageprosjekt.

– Dette går ut på å kompostere det grønne avfallet fra kantina, fra husholdninger eller fra parken i seg selv. Her skal studenter, forskere og andre som er interessert, få dyrke grønnsaker.

Høye ambisjoner

Nilstad Pettersen forteller at de ønsker å identifisere og eksperimentere med muligheter for fremtidens campus.

– Med campussamlingen vil vi få flere studenter og ansatte i området. Det gir enda en grunn til å ha høye ambisjoner for parken.

Hun tror tilgang til grøntområder i hverdagen er viktig for både fysisk og psykisk helse.

– Dette er viktig når vi for eksempel vet at det over tid har vært en økning i psykiske plager blant studenter. Hvordan omgivelsene er utformet og hva som finnes der, påvirker hvor tilgjengelig og attraktiv parken er.

Hun forteller videre at prosjektet også er i tråd med miljøutviklingsplanen til NTNU, som sier at de skal prioritere tilrettelegging for økt biologisk mangfold på campus.

– Endringer i arealbruk er en trussel mot biologisk mangfold, og det er viktig å ta vare på de grøntområdene vi har, både for mennesker og andre arter.

Prosjektansvarlig Graae uttrykker at de ønsker å bevare de grønne områdene og fortsette å utvikle en attraktiv park for dyr og planter.

Det er ikke sikkert de får til alt de ønsker i dette prosjektet, men hun forteller at de har mye de drømmer om. **UD**

GRØNN ØRKEN: Høy-skoleparken kjennetegnes av åpne og tomme gressletter.

SIVILINGENIØRRINGEN

I 1928 utviklet vi den originale ringen og startet leveringen til verdige kandidater. Nå 95 år senere produserer vi fortsatt den ikoniske ringen lokalt i Trondheim med stor faglighet og stolthet.

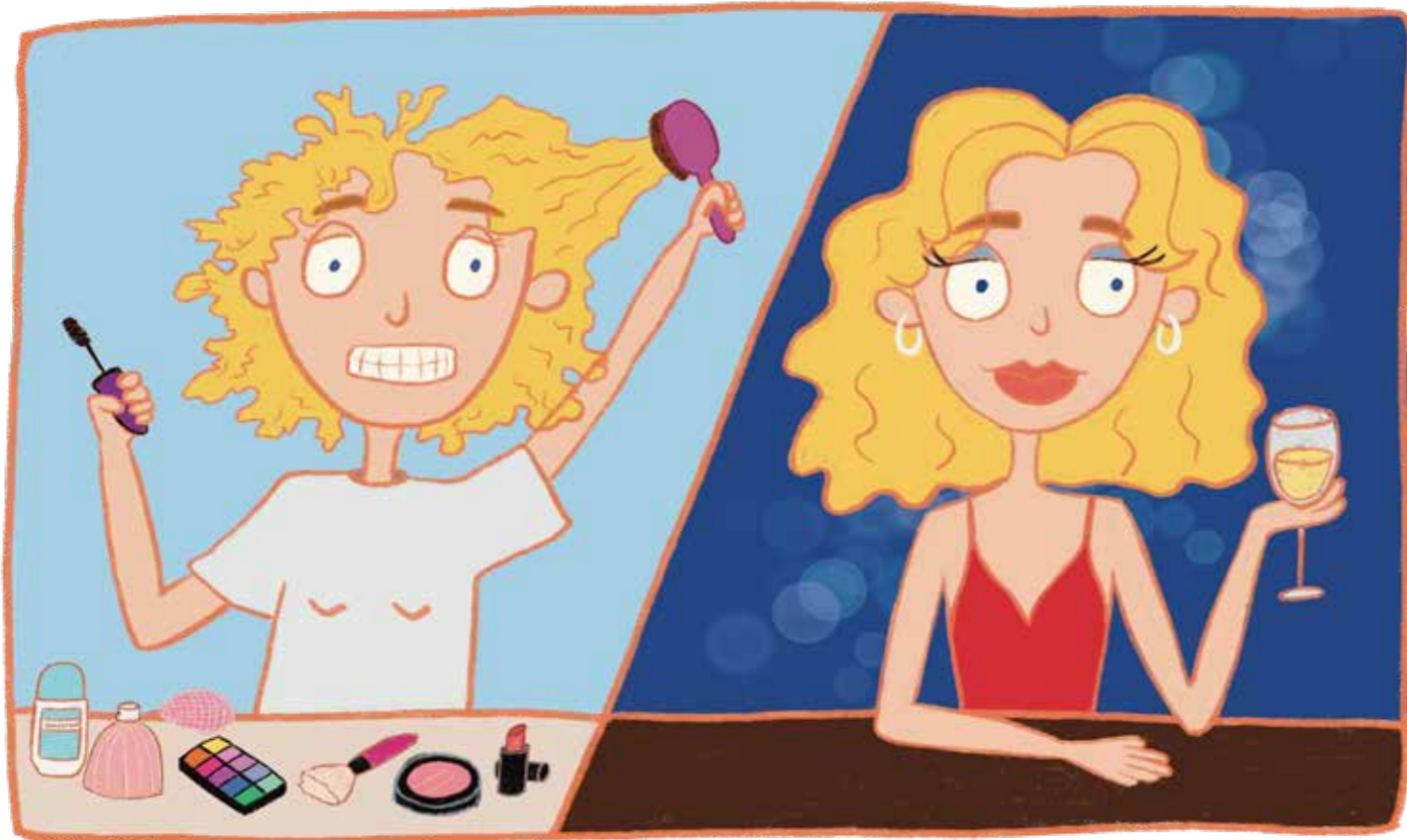
Forhåndsbestill din ring innen 1. mai og vær med i trekningen av en gratis NTNU-ring!

GULLSMED
KARL GÅRD

DAHLSVEEN
en del av mester-gull

OLAV TRYGGVASSONSGT 24 • TRONDHEIM •
WWW.GULLSMEDDAHLSVEEN.NO • TLF. 73 52 58 06

HELT ÆRLIG, SÅ LYVER VI

Studenter lyver om høytalere og kjærester. La deg overbevise om at dette kan være positivt.

TEKST OG FOTO: Kristoffer Ramsøy Fredriksen | ILLUSTRASJON: Emilie Myrene Stokke

TIDSØKONOM: Stokland lyver for å spare tid.

Har du svart «det går helt fint» når verden rundt deg virker å falle i grus? Kanskje sier du at du har sendt en mail eller hengt opp klær, selv om du egentlig hadde glemt det helt?

Vi forteller små løgner som dette nesten uten å tenke oss om, og de er som regel harmløse. Den som spør om du har det bra ønsker ikke nødvendigvis alle traumene dine til morgenkaffen. Og den vasken, den henges opp så snart du får tid, muligens.

Selvtitulert opprørsansvarlig Tora Stokland for psykologistudiets linjeforeningsavis kommer med denne forklaringen på hvorfor hun selv lyver:

– For å spare tid.

Svaret er såpass konsist at man nesten kan spørre seg om hun gjør som hun preker. Men heldigvis for intervjuets legitimitet utdyper hun videre.

– Hvis noen spør om noe og jeg vet det er en veldig lang historie, kan jeg finne på å si noe annet for å slippe å fortelle historien, forklarer Stokland.

Førsteamensuis Krister Hagen ved Instituttet for psykisk helse beskriver dette som en særdeles vanlig variant av lyving.

– Noen ganger ønsker man å presentere noe som ikke overensstemmer

med virkeligheten, fordi sannheten kan være ubehagelig eller komplisert.

Stokland gjør nok derfor ikke noe galt når hun lyver som hun gjør. Når Hagen skal forklare hvorfor vi lyver, kommer det tydelig frem at en løgn har to sider:

– Det vil være ulike årsaker til at man lyver. Først og fremst vil det være for å presentere en sannhet som gagnar en selv mest mulig, eller eventuelt gagnar noen andre. Man lyver for å dekke over noe eller for å være hyggelig.

Lyving for å dekke over noe
Når vi tenker lyving, ser vi gjerne for oss den erketypiske egoistiske lyvingen, den hvor vi sier vi ikke har spist all Daimen i Twist-posen eller når vi for tredje gang benekter å ha kjennskap til Jesus før hanen galer.

Hagen forteller at det også her er forskjeller. Vi lot det kanskje være igjen et par biter til lillesøsteren vår, eller kanskje vi hev oss over posen så snart den ble satt frem og sitter nå med lommen full av bevis.

– Det er en forskjell mellom hva som er en åpenbar løgn, altså fullstendig ikke sant, og hva som er en tildekking av sannheten, sier Hagen.

Drama- og teaterstudent Sigbjørn Wigdahl Dille har et eksempel på nettopp en slik åpenbar løgn.

– Vi holder på å sette opp et teaterstykke, og da var det noen som påsto at de visste hvordan man skulle utføre det tekniske. Blant annet skulle han forklare hvordan en høytaler burde settes opp, men jeg vet nøyaktig hvordan man setter opp en høytaler, og det var ikke slik, forteller han.

SELVFORBEDRING: Dille lyver for å få seg selv til å se bedre ut.

Selv om det var frustrasjon i Dilles ord når han minnes dette dramaet, var han for ordens skyld også klar på at han ikke er den som kan kaste første stein. Når han blir spurt om han selv legger frem fakta litt på kant med realiteten, kommer han med en innrømmelse.

– Ja, det gjør jeg. Ikke så ofte, men av og til presenterer jeg fakta som stiller meg i et bedre lys, sier han.

Det er ikke slik at alle oppfatter sin egen vridning av fakta på denne måten. Stokland er nemlig klar på at hun lyver, men ikke av de samme grunnene som Dille.

– Jeg lyver ikke nødvendigvis for å vise meg frem fra en bedre side, sier hun.

Slik unngår Stokland å måtte ty til halvsannheter, tilsløringer eller regelrett løgn. Spesielt det siste er Hagen klar på at er greit å unngå.

– Jeg vil ikke anbefale folk å lyve. Å påstå at du har en utdanning du ikke har, vil for eksempel kunne være straffbart, forteller han.

Løgnen trenger heller ikke være straffbar for at konsekvensene kan være kjipe for en selv eller andre. Det har historiestudenten, Margrete Berg fått erfare.

– Jeg kan jo ta et eksempel fra kjærlighetslivet: En fyr jeg holdt på med sa til meg at jeg selvsagt var den eneste, selv da jeg hadde bevis på noe annet.

Når Stokland blir spurt om hun har blitt løyet til, forteller hun at hun definitivt har opplevd å ha visst sannheten, men blitt fortalt noe annet. Men så spør det da, om dette er sant eller om Stokland kom på en historie som var for lang til å fortelle Under Dusken.

Lyving for å være hyggelig

Hagen beskriver bildene vi velger ut til sosiale medier som et ikke-verbalt eksempel på den samme type «lyving» som oppstår når vi presenterer fakta på en fordelaktig måte.

– Ingen går inn for å presentere en gjennomsnittlig versjon av seg selv, sier han.

Videre forteller han at denne typen lyving hverken er mer ondsinnet eller moralsk forkastelig enn å bruke deodorant og parfyme.

– De fleste som skal på stevnemøte vil jo ha på seg sine fineste klær, sminke seg, ordne seg så fint man kan, og dermed fremstå som den beste utgaven av seg selv. Dette er noe de færreste vil oppleve som løgn, men som til en viss grad er det samme, sier Hagen.

Kanskje dette til og med er tilfellet for Berg; da hun ble spurt om hun løy, erkjente hun stolt:

– Nei, jeg liker å være ærlig.

For det viser seg at vi ikke er uærlige om vi presenterer oss selv på den måten vi ønsker å bli oppfattet av andre. Ifølge Hagen er dette noe som forekommer ekstra mye i de situasjonene man vurderes og har noe å tjene – for eksempel på et jobbintervju eller et stevnemøte.

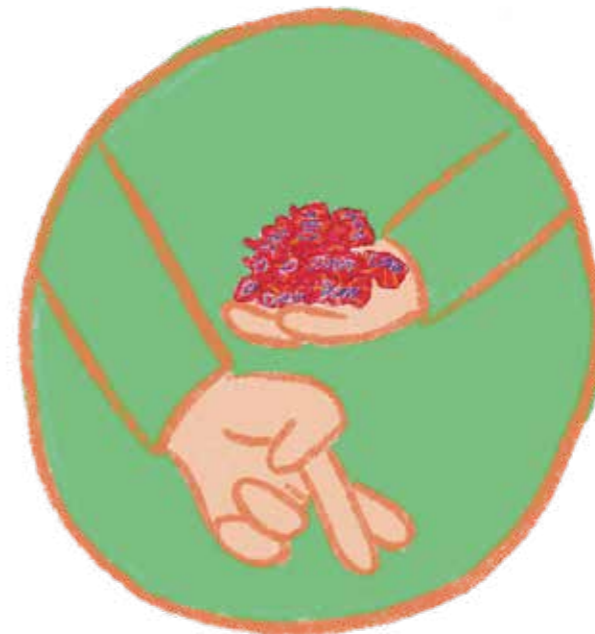
– Kanskje man viser seg frem som mer sporty, sosial eller verdensvant enn det man egentlig er.

Det klassiske eksemplet på dette er det ene bildet så vel som alle nordmenn har på Tinder-profilen sin: blå himmel, knæsje oransje jakke, lue med norsk flagg i pannen og et skilt som bekrefter hvor høyt over havet en har dratt seg.

– Man har riktignok vært på den toppen bildet ble tatt, men det er ikke sikkert det er så veldig representativt for hvem man er. Det er mulig dette var den eneste fjellturen man noensinne gikk på, sier Hagen.

Dille kommer med en teori på hvorfor vi forteller slike typer løgner, samt hvorfor mange føler seg presset til å presentere seg på den måten Hagen forteller om.

– Jeg tror folk føler at de må fortelle noen hvite løgner som reflekterer det

de tror resten av gruppen forventer av dem for å passe inn.

Det kan også hende man føler at bildet på toppen, hvor man har roser i kinnene og smiler bredt, er et hvor en tar seg særdeles godt ut. For som Stokland sier:

– Det er vel kanskje dette som er sannheten, bare fra ens eget perspektiv.

Hagen er usikker på om det i det hele tatt er mulig å kategorisere en slik fremstilling som løgn, da det i slike situasjoner vil være lite hensiktsmessig å si åpenbart feilaktige ting om seg selv.

– I den grad noe er forledning eller bedrageri, er det en grense en ikke skal overskride før noe oppleves problematisk. Men det å derimot vise seg fra sin beste side, vil i en slik situasjon fremstå veldig sosialt riktig. De færreste

ønsker å dukke opp til et stevnemøte i filtøfler og joggedress, forteller han.

Lyving på stevnemøte = Bra?

Ifølge Hagen er det ikke nødvendigvis en dårlig ting om du sitter overfor en gutt du føler overdriver sine positive sider, eller en jente som virker å smøre på litt ekstra når hun forteller om hvor mye hun tar i benk.

– Ved å fremstille seg selv mest mulig positivt, viser man at dette er en relasjon man ønsker å gjøre noe mer ut av. Det kan derfor også være et tegn på gode intensjoner.

All løgn er derfor ikke et ubestridelig onde. Vi blir nervøse, vi blir sjenerte, og vi blir fylt av en uimotståelige trang til å ytre de ordene vi tror vil få noen til å like oss. Vi vil definitivt ikke si noe

som får dem til å mislike oss. Hagen oppsummerer det slik:

– Man vil ikke fronte svakhetene sine først.

Berg er enig i at mye av motivasjonen bak lyving nok ligger i håpet om et ønskelig utfall.

– Vi lyver sikkert for å unngå å havne i ubehagelige situasjoner. Man tenker at «om jeg lyver nå resulterer det i et mer behagelig utfall».

Kanskje var det redselen for en ubehagelig situasjon som gjorde at hun var så brennsikker på sin egen ærlighet tidligere, for ikke mange minuttene etter intervjuet kom hun tilbake med en smule mindre bastant uttalelse.

– Jeg kom på nå at det sikkert fikk meg til å fremstå som tidenes største løgner da jeg sa jeg ikke løy. For jeg må nok innrømme at en og annen hvit løgn kommer i ny og ne. **UD**

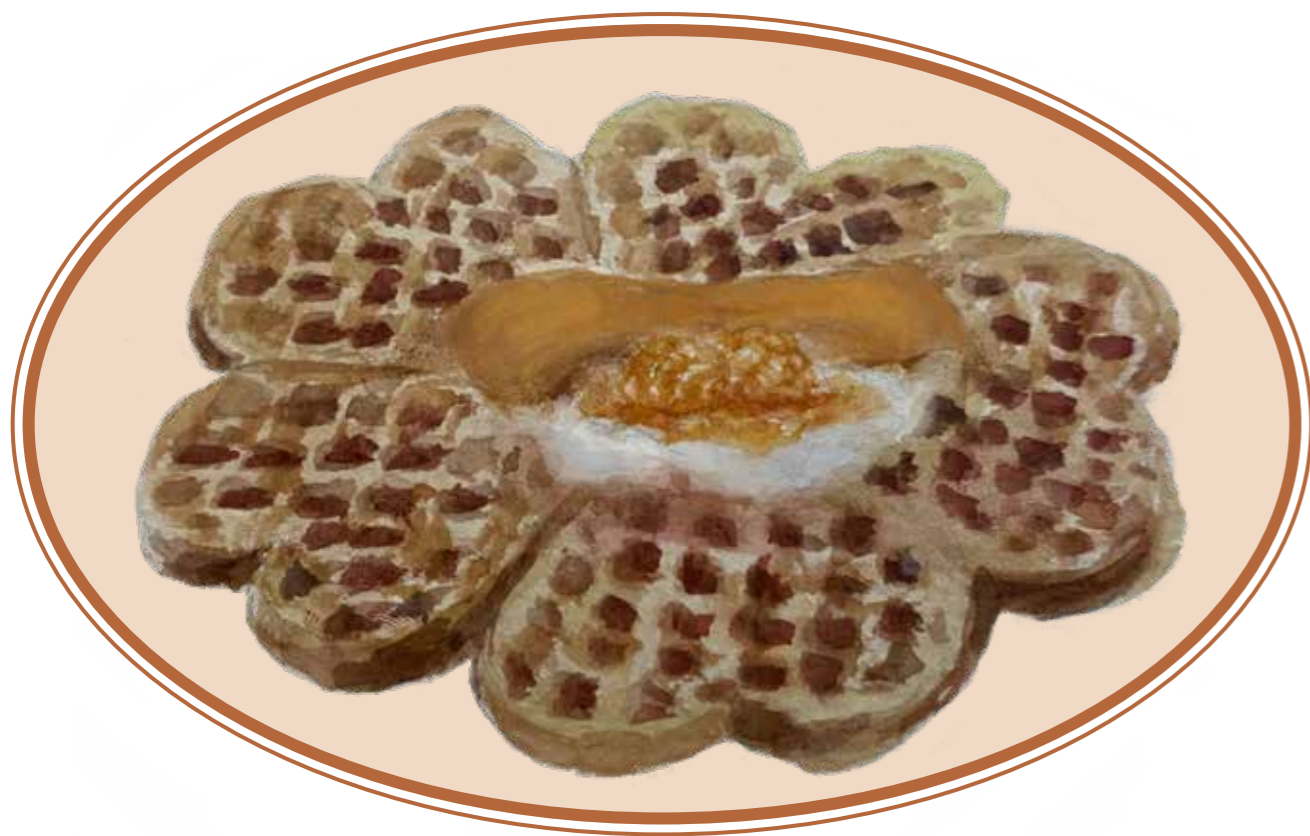
ÆRLIGHETEN SELV: Berg fortrekker å si sannheten, vanligvis.

MARIE BACHKES REISELEGAT FOR UNGDOM

Frist for søknader fra ungdom hjemmehørende i Trondheim og omegn om stipend til reise og opphold i utlandet for videreutdanning og/eller erverv av erfaring som kan anvendes hjemme i nærings- eller annen virksomhet, er 10. april 2023.

Nærmere opplysninger om muligheter, betingelser og begrensninger samt søknadsskjema finner du på reiselegatet.no

Frå spaghetti-meal-prep til kulinarisk kvalitet

Under Dusken har snakka med to studentar som har nytta seg av restauranten Credo sitt nye studenttilbod.

TEKST OG FOTO: Guro Underdal Hermansen | ILLUSTRASJON: Vilde Roland

Credo

Ladeveien 9
Pris: 2500,- / 1900,-
(med studentrabatt)

Michelin-restauranten Credo, som held til på Nyhavna, lanserte egne studentprisar i midten av januar. Kvar onsdag vil to bord (frå to til åtte personar) vere tilgjengelege for studentar slik at ein kan få oppleve signaturmenyen til ein litt hyggelegare pris.

Eline Kjøl Berg, kommunikasjonsrådgivaren ved Credo, fortel at «studentonsdag» er noko dei har prøvd å få til lenge, og at dei no er glade for å endeleg kunne lansere tilbodet. Det er allereie mange som har tatt kontakt for å reservere bord.

– Vi har fått mange e-postar frå studentar som er interesserte i å nytte seg av tilbodet. Med den responsen vi mottok, skjønner vi at vi har truffe noko med det, skriv Berg.

Dette kan student Sophia Nordstrand skrive under på. Ho har nytta seg av det nylanserte tilbodet til Michelin-restauranten, og er godt nøgd med at Credo gjer ei slik matoppleving meir tilgjengeleg for studentar.

– Trondheim er jo ein studentby, og når ein er ferdig med å studere er det ikkje alle som blir igjen i byen. Det er gjerne mens ein framleis studerer at ein har moglegheita til å prøve ut Trondheims tre Michelin-restaurantar. Det er fint at Credo gjer det enklare å

Namn: Sophia Nordstrand

Alder: 23

Studie: Master i læring i arbeidsliv og samfunn

Vin-/ølfavoritt: skulle til å seie Dahls

Livrett: kjærastens salsicciapasta med rosmarin, passata og fløte

Restauranttips: Troll

kunne vere med på ei slik oppleving, seier Nordstrand.

Ein anna student som har nytta seg av tilbodet, Frida Nymark, er einig i at det er beundringsverdig av Credo å ha eit slikt tilbod, sjølv om det kanskje ikkje er lønsamt for restauranten.

– Dei opererer på veldig små marginer, med tanke på kor mange dei serverer om dagen. Sjølv om det kostar veldig mykje å vere der, så er ein der i fire timar. Det er veldig fint å prøve å la studentar som er interesserte, få lov til å kome til ein rabattert pris, seier Nymark.

Eit jafs av stipendet

Sjølv om Credo har dumpa prisen for studentar, gjer det framleis eit grådigg innhogg i bankkontoen, noko Nymark som økonomistudent er veldig klar over.

– Det er ikkje innanfor studentbudsjettet. Studentar er jo ei veldig rar gruppe, slik økonomisk sett, fordi ein får veldig lite pengar inn kvar månad. Dei fleste studentar har likevel ein buffer som dei kan ta av, forklarar Nymark.

For Nordstrand var det rein flaks at tilbodet kom på eit tidspunkt der ho hadde ein slik bufferkonto. Ho hadde allereie spara ein del pengar i høve bursdagen til kjærasten, men hadde inga klar meining om kor ho skulle bruke dei.

– Eg var på utkikk etter ei gåve til kjærasten min og leita etter ein stad å ete, då tilbodet plutsleg dukka opp. Dersom eg hadde vald ein anna stad, ville eg kanskje kjøpt ein anna ting i tillegg. Dette var ei god gåve for seg sjølv, forklarar Nordstrand.

Nordstrand fortel at ho er godt kjend med kva som finst av restaurantar i Trondheim, og at det ikkje er første gongen dei har vore på Michelin-restaurant.

FANCY: Nordstrand hugsar ikkje kva ho fikk servert, kun at det var mykje forskjellig.

– Vi er glade i å ete ute på restaurant, og matopplevingar er veldig verdifulle for oss. Eg skal ikkje seie at eg kan så mykje om mat, men eg vil kalle meg ein matmons. Eg er veldig glad i mat, fortel Nordstrand.

Nymark legg heller ikkje skjul på matinteressa si. Ho fortel at sjølv om det sjeldan er restaurantmiddag på menyen hennar, likar ho å fylgje med på restaurantscenen i Trondheim. Entusiasmen er tydeleg då ho byrjar å fortelje om opplevinga på Credo.

Hønsfugl med hekla hatt

Kva fekk de servert?

– Eg hugsar ikkje, seier Nordstrand og ler.

Ho fortsett etter å ha tenkt eit augneblink:

– Det var mykje forskjellig då, og det var mykje som såg veldig fancy ut. Eg hugsar korleis det ser ut, men eg hugsar ikkje kva som var i det, seier ho unnskyldande før ho nemner både fugl, fisk og kamskjell.

Særleg vaffelen gjorde inntrykk på henne.

– Vi fekk vaflar med multe, rømme og brunostsaus til dessert. Eg er vanlegvis ikkje så glad i vaflar, men denne var skikkeleg god. Eg veit ikkje

Namn: Frida Nymark

Alder: 23

Studie: Finansiell økonomi

Vin-/ølfavoritt: Il Poggione Rosso di Montalcino

Livrett: Penne ala vodka

Restauranttips: Le Bistro, blåskjella

korleis dei greidde det. Kanskje ekstra smør, funderer Nordstrand medan ho verkar å mimre tilbake til tidenes vaffel.

Både Nordstrand og Nymark fortel om eit titalls søte smårettar som blei serverte saman med ein liten presentasjon av kva det var, garden råvarene kom frå, samt kva dei synest var gøy med retten.

– Det var ein stor stab av kjøkkenfolk som jobba veldig stille og koordinert. Dei kom bort ein og ein og fortalde kva dei synest var gøy med denne retten.

Det er utruleg fint å sjå folk som er såpass glad i jobben sin, så engasjerte og med eit slikt fokus på at ting skal sjå veldig kult ut og smake godt, fortel Nymark.

Det var tydeleg at alle som jobba der var veldig stolte når dei kom og viste maten sin. Nymark fortel at dei var veldig entusiastiske når dei fortalte, og at dei var opne for at gjestene skulle snakke, stille spørsmål og kome med kommentarar når dei blei serverte.

– Det var mykje meir interaktivt enn å gå å ete ein anna stad, fortel Nymark.

I likheit med Nordstrand var det noko som gjorde meir inntrykk enn anna.

– Det må vere den vaktelen. Det var eigentleg litt trist, seier ho medan ho småhumrar og fiskar fram telefonen sin.

– Eg hadde sendt kjærasten min mange videoar av vaktlar med hatt, forklarar ho og viser bilete av søte små fuglar med heimehekla hattar i ulike fargar. Det var denne hønsfuglen som var hovudretten på Credo onsdagen ho og kjærasten var der.

– Det var veldig ... det blir fælt å sei gøy, men eg et jo kjøtt, så eg må jo stå inne for det, seier ho og fortel korleis vaktelen var basis for fleire av smårettane dei fekk servert.

– I byrjinga fekk vi ein rett med vaktelegg, så fortsette dei med ulike delar av fuglen. Vi fekk mellom anna foten og vengjen, før vi til slutt fekk sjølve hjartet treidd på eit grillspyd. Dei brukte heile fuglen, skildrar Nymark og poengterer at Credo sitt fokus på berekraft var tydeleg.

Stiv pris – avslappa atmosfære

Med eit titalls rettar av ypperste kvalitet og relativt stive prisar både med og utan studentrabatt, er det nærliggande å trekke slutninga om at eit Michelin-

HJARTE PÅ RETT STAD: Desserten bestod av vafflar med multe, rømme og brunostsaus.

måltid blir ei stiv affære med rake ryggar, strokne skjorter og kvite dukar. Ifølge Nymark og Nordstrand var opplevinga på Credo snarare motsatt.

Nymark skildrar dei andre gjestene som mangfaldige.

– Eit par der var veldig pynta. Jenta hadde på kjole. Eit stort følge med folk såg ut som dei var der litt oftare. Dei lukta på vin på ein slik spesiell måte, fortel ho.

Nymark illustrerer med å gjere ein sirkelbevegelse med handa.

– Vi har reflektert litt i ettertid, og kome fram til at vi passa ikkje heilt inn der, men ingen gjorde det. Det var ingen fast masse der. Det såg ut som at folk var der ved forskjellige høve, seier Nymark vidare og fortel at dei sjølve var kledde avslappa fint.

Nisjeinteresse som er vanskeleg å rettferdiggjere

Både Nymark og Nordstrand reiste på Credo til ulike tider med kjærastene sine, og har vanskar med å sjå for seg at dei kunne fått med seg ein vennegjeng.

– Eg hadde aldri kunne fått med meg ein vennegjeng. Aldri! Eg trur det er veldig nisje. Eg veit ikkje om min gjeng er representativ, men det er jo mykje spaghetti-meal-prep som ein har heile veka.

Sjølvsagt om det er vanskeleg å overtyde vennegjengen om å bli med, er begge einige om at det var vel verdt pengane.

Dei påpeikar likevel at det er meir enn god mat som skal til.

– God mat må på ein måte vere ei sjølvfølge, men det som gjer det verdt det er at ein får både god mat og ei oppleving, seier Nordstrand.

Begge trekk fram stemninga, smakane og det interaktive som særlege for Credo. I etterkant av måltida fekk dei ei omvisning på kjøkkenet og i vinkjellaren som ein del av tilbodet. Dette var med på å gjere besøket til ein heilskapeleg og gjennomført oppleving.

Nordstrand er ikkje i tvil om at ho vil anbefale andre studentar til å nytte seg av tilbodet.

– Ja, absolutt! Vi har fått fleire venner til å reise, og dei verka også veldig nøgde. Det er fortsatt avgrensa kor mykje pengar ein skal bruke på å reise ut for å ete, men det handlar litt om prioriteringar. Det er eit bra tilbod, men det er kanskje ikkje eit tilbod for alle. Og slik er det uansett i utelivet og i restaurantbransjen.

Nymark er ueinig i at studentar burde ta seg råd til «studentonsdag».

– Med mindre ein har hatt lyst til det veldig lenge, og trur at ein får noko ut av det. Viss ikkje, ville eg absolutt ikkje gjort det.

Ho utdjuvar vidare:

– Det er veldig gøy dersom ein ser på det som ei oppleving, for å bruke ein klisjé. Det er gøy å få innblikk i

stadar ein ikkje høyrer til. Samtidig markedsfører dei seg med å vere berekraftige, og det er ikkje eigentleg noko ein kan rettferdiggjere seg med, for tilbodet er ikkje tilgjengeleg for alle.

Creds til Credo

Sjølvsagt om det kan omtalast som ein nisje og det kan vere vanskeleg å rettferdiggjere prisen, er det ingen tvil om at dei to matinteresserte studentane er vel nøgd med opplevinga dei fekk, og at Credo har gjort det meir tilgjengeleg for studentar. Nordstrand kjem med ei klar oppfordring til andre Michelin-restaurantar i byen:

– Speilsalen må *steppe opp gamet*. Det er sjukt mange studentar som bur her og eg tenkjer det er rettferdig å gje oss ei moglegheit til å bli med på den opplevinga når vi har det så tilgjengeleg i byen. **UD**

LOKALMAT: Credo serverar eit titalls smårettar med råvarer frå regionen.

Veien til drømmejobben: kommunikasjonsrådgiver

I frykt for å velge feil i arbeidslivet har jeg tatt turen til en som har erfart dette gang på gang, og han har særlig ett råd han vil gi meg: – Gi mer faen!

TEKST: Kristin Bjørge Hovde | FOTO: Camille Frøen

Tiden min som litteraturvitenskapstudent er snart over, og arbeidslivet står for tur. Mulighetene er mange, men fallhøyden føles stor. Jeg kontakter derfor folk med jobber jeg er nysgjerrig på, og håper de har noen betryggende råd å komme med. Frode Fossvold-Jørum er én av disse.

– Jeg hadde aldri trodd jeg skulle sitte her som kommunikasjonsrådgiver ved NTNU, forteller han.

Frode er 49 år med en utdannelse innen kulturarbeid, og har selv kjent på det å føle seg retningsløs. Jeg forteller at jeg føler de rundt meg har drømmer de jobber mot, og spør om han hadde dette da han var yngre.

– Jeg misunner de som har hatt drømmejobben klar siden de var unge. Da har man en plan, og det var jeg dårlig på, sier han.

Bred kompetanse

Frode er kommunikasjonsrådgiver ved Regionalt kunnskapsenter for barn og unge, som ligger under Institutt for psykologi. Men hva innebærer denne jobben? Svaret viser seg å være like langt og komplisert som stillingsbeskrivelsene i de utallige annonsene jeg har lest i løpet av jobbsøkingen.

– Noen har faste, daglige oppgaver, mens andre er som meg og har en veldig variert arbeidsdag. Det avhenger av hvor man jobber og hva behovet på arbeidsplassen er, forklarer Frode.

Arbeidet hans innebærer å lage en strategi basert på hvordan man ønsker at bedriften skal fremstå, samt en handlingsplan for hvordan man skal oppnå dette. Deretter måler man resultatene og ser hva som fungerer.

– Som kommunikasjonsrådgiver er det en fordel om du kan mye rart.

GI FAEN: Jo tidligere du kan gi blaffen i hva andre syns, jo bedre får du det.

Jeg har alltid vært en nysgjerrig type, noe som gjør at jeg kan litt om mye, forteller han.

Jeg ser meg rundt på kontoret hans. Vi sitter omgitt av tekniske duppeditter og fotografier han selv har tatt, og jeg tar meg i å sammenligne meg med ham. Hjemme på hybelen har jeg to nedstøvede kameraer, et digitalt tegnebrett jeg glemmer at eksisterer og en podkast-mikrofon jeg bare bruker når jeg spiller med venner. I følge Frode er et slikt mangfold av interesser et godt utgangspunkt for å bli kommunikasjonsrådgiver.

– Hver rådgiver kan forskjellige ting, men fellesnevneren er at vi er gode på kommunikasjon. Vi forsøker å formidle bedriftens budskap på best mulig måte, sier han.

Frode forteller at han trives best når han kan formidle ny kunnskap

i samarbeid med forskerne ved instituttet, men dette har ikke alltid vært like lett. Det har vært vanskelig å få dem til å banke på hos ham for å få hjelp med formidlingen.

– Det har påvirket motivasjonen en del, men heldigvis begynner det å bli bedre nå. Det er jo sånn verden går fremover: at vi deler kunnskapen vår med hverandre, forteller han.

Frode har jobbet ved NTNU siden 2014, og for et år siden tok han en videreutdanning i kommunikasjonsrådgiving for å få faglig påfyll. Studietiden min trenger altså ikke være helt ferdig ennå, om jeg skulle savne det senere.

– Vi var folk i alle aldre og med ulik bakgrunner. Det ga meg en faglig tyngde og en større selvtilitt i arbeidet jeg gjør, sier han.

Bedragersyndrom og sammenligning

Tankene Frode har rundt livet generelt, minner meg om mine egne. Når han forteller sin historie, sammenligner han ofte ferdighetene sine med kollegaer og venner. Jeg spør om han har hørt om «bedragersyndromet».

– Gjett om. Det har jeg hatt store deler av livet. Heldigvis har en fast jobb og gode tilbakemeldinger gjort at jeg stoler mer på meg selv, svarer han.

Det han forteller, overrasker meg. Han slår meg som en sikker og kompetent type, og jeg føler meg brått mindre alene.

– Jo tidligere du kan begynne å gi faen, jo bedre. Det har egentlig ingenting å si om du syns andre er flinkere, eller om du er redd for hva andre tenker om deg, forteller Frode.

Det virker som om han benytter muligheten til å strekke hånden bakover i tid og fyller budskapet inn i sitt yngre selv. Kanskje han også ser noe av seg selv i meg. Jeg forteller han at jeg skal prøve å bry meg mindre, men at dette er vanskelig.

Jeg er redd for å skuffe dem som står meg nærmest.

– Drit i dem! Det viktigste er at du har det bra, sier han.

Innerst inne vet jeg at han har rett. Hvorfor jeg likevel glemmer å ta hensyn til ønskene mine er et mysterium. Det er vanskelig å skille målene mine fra forventningene jeg tror venner og familie har til meg.

Trenger man å ha en drøm?

Frode forteller at han drømte om å bli skuespiller da han var yngre. På scenen følte han seg levende, men han slo fra seg drømmen nokså raskt.

– Jeg hadde ikke disse «albuene» som man trenger for å bli lagt merke til,

BEDRAGERSYNDROMET: Den eneste man bedrar er seg selv.

forteller han og beveger albuene som en soldat som krabber seg fremover.

Frode forteller om en karriere fylt med bomveier. Han har jobbet på kro, i kulturenheten i Trondheim, og i 2012 var han arbeidsledig. I slutten av tredivårene visste han ikke hva han ville. Likevel føler han at disse erfaringene var nødvendige for å finne ut av hva han likte å jobbe med.

– Å finne riktig jobb er litt som å finne riktig kjæreste. Du må innom både hjerteknusere og dritt, sier han.

Å sammenligne arbeidslivet med kjærligheten er en analogi jeg mistenker hviler på erfaring. Tanken er skremmende, særlig når jeg trodde jeg var ferdig med kjærlighetssorg. Frode ser nok det forskrekkede uttrykket

mitt når han følger opp påstanden med noen betryggende ord.

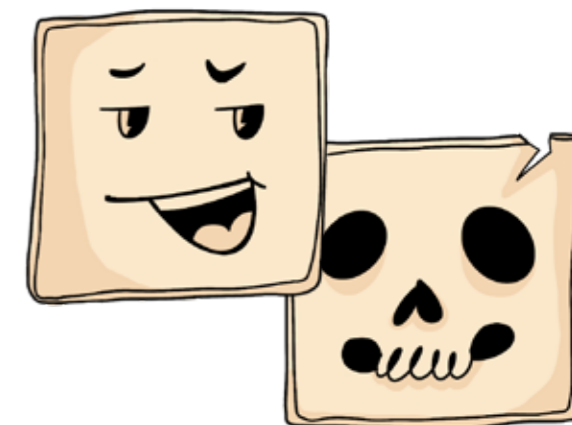
– De blir til erfaringer som hjelper deg å finne ut hva som er best for deg. Og plutselig åpner det seg en dør du ikke visste fantes. Det var sånn jeg havnet der jeg er nå, forklarer han.

Føler du at du endelig har drømmejobben?

– Ja, det gjør jeg, svarer Frode.

Engasjementet hans er både smittsomt og frustrerende. Jeg har også snakket med en bibliotekar, og da så jeg for meg et liv blant bøkene. Nå vil jeg plutselig bli kommunikasjonsrådgiver. Det eneste jeg vet er at jeg vil være i Trondheim, med kjæresten og et firbeint vesen jeg kan ha på fanget om kvelden. Foreløpig er det alt jeg trenger å vite.

Sex, fyll, Smil & Gift

Norges kuleste kulturstemme er tilbake – til glede for nye lesere.

TEKST: Syver Røinaas | ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

Du pleide å se ham på byen, som regel henslengt i en bar eller stående ved et hjørne. Han var kjent for sin vågale og sarkastiske tone, men ikke minst for de sterke meningene om kunst og kultur. Så forsvant han plutselig fra bybildet i 2020. Var han død? Nei da, ikke helt. Ta godt imot en gammel kompis: *Natt & Dag*.

Gratisavisen *Natt & Dag* fyller 35 i år. Det er ingen selvfølge. Avisen gikk nesten dukken under koronapandemien, og er først nå tilbake med sine første papirutgaver på tre år. Blant annet med nye guider for utesteder, nattmat og bakrus. Til og med Smil og Gift, de maskerte gonzojournalistene, er tilsynelatende tilbake i gammelt slag. Imidlertid er redaktøren ny, og

mye kan ha skjedd siden 2020. Er dette virkelig det ekte *Natt & Dag*, eller er avisens comeback et eksempel på får i ulveklær?

I gamle dager kunne *Natt & Dag* sparke godt fra seg, slik som da de i 1999 publiserte en nokså fordelaktig anmeldelse av dopet ecstasy. En del progressive lesere har nok lenge ansett *Natt & Dag* som den morsomste og minst selvhøytidelige kulturavisen i dette småpampete potetlandet, andre igjen har nok ment at tonen kan grense mot det obskøne. Det er i alle fall sikkert at avisen har en egen stemme – modig, på grensen til vågal. Denne stemmen høres godt også i det nye *Natt & Dag*, med saker som «Hvor klimavennlige er Kongsberg Gruppens bomber og

granater?» og «Slik var det å ha sex med Michel Houellebecq».

Enda bedre enn sex og krig er god, gratis kulturjournalistikk. Det er forfriskende å lese *Natt & Dags* film-, bok- og musikk anmeldelser igjen, og med titler som «Knarkebjørnen leverer varene» og «Tørrere enn flatbrød» virker det som om anmelderne er glade for å være tilbake. Det er tydelig at Norge trenger denne blekka. *Natt & Dag* har tilsynelatende klart å beholde sin stil og posisjon som *Dagens Næringslivs* naturlige motstykke; den er fortsatt et slags rølpete bolverk mot snikgentrifisering av landets kultur- og uteliv. Dersom den makter å holde samme nivå og samtidig overleve økonomisk, har *Natt & Dag* livets rett i 35 år til.

OLAVSHALLEN | 30. & 31. MARS 2023

We Can Be Heroes

Heltetemaer i film- og spillmusikk

Les mer på tso.no

TRONDHEIM
SYMFONIORKESTER
& OPERA

Kulturkommentar:

Jeg er lei av å høre på kulturnobber i VG-desken

Alt for lenge har anmeldernes stemme hatt for stor påvirkningskraft. Det er på tide å sette strek.

TEKST: Elias Ward Heimdal | ILLUSTRASJON: Eiril Solveig Ugulen

NRK kom nylig ut med sesong tre av suksesserien *Exit*, og anmeldere landet rundt spisset blyantene sine og var klare til å gi folket sin dom. VG gir serien terningkast fire og Dagbladet gir en treer, men vent, Nettavisen gir ti av ti på sin skala. Aftenposten totalslakter derimot den nye sesongen med terningkast to, og kaller den en «brutal og kjedelig nedtur».

Hvordan kan de mest anerkjente og raffinerte kulturviterne i Norge være så uenige i noe så enkelt som hvorvidt en serie er bra? Man begynner nesten å lure på om dette er subjektive meninger fra folk med forskjellig smak.

Jeg opplever det som et problem at subjektive meninger med institusjonelle mediehus i ryggen blir tillagt stor verdi når de presenteres for et massepublikum. For hvem er egentlig disse menneskene som skal fortelle meg hva jeg skal tenke om ting? Hvorfor er disse unndratt janteloven, mens resten av oss må sitte rolig og lytte til hva de har å si?

Man kan spørre seg om det i det hele tatt eksisterer noe medieformat som kan dekke behovet anmeldere har for å ytre seg. Man finner derfor anmeldelser

om alt fra undergrunnsmusikk til mat-butikker i det som virker som journalisters uendelige kamp om å skulle holde seg innenfor et begrenset antall sider, samtidig som ens eget selvrealiseringsprosjekt skal tilfredsstilles.

Ja, anmeldelser gir forbrukere muligheten til å ta mer informerte valg. Typiske eksempler er anmeldere som «tester, ser eller hører på noe, slik at du slipper». Det er vel og bra, men jeg blir nedtrykt av tanken på alle serier, filmer og artister jeg ikke har gitt en sjanse fordi en sær type i VG-desken har påvirket meg til å la være.

Lenge leve sider som [Imdb.com](http://imdb.com), som reflekterer folkets mening i en demokratisk form. Der kan man ta velbegrunnede valg over hvilke filmer som er gode basert på hva folk flest synes.

Da blir det opp til hver enkelt å avgjøre om man er som folk flest.

Så kjære anmelder, la meg lære deg å kjenne. La meg vite om du liker ananas på pizza, hvilken julebrus som er best og hva du egentlig synes om filmen *Verdens verste menneske*. Jeg vil så gjerne stole på deg kjære anmelder, men jeg kjenner ikke deg og du kjenner ikke meg. Det er på tide å bryte løs fra anmelderens tyranni. Det er på tide at jeg går min egen vei. Kanskje siste sesong av *Game of Thrones* ikke var så ille likevel.

KJÆRE DAGBOK...

Vi har vært på Samfundet for å sjekke ut musikk i helgen, og du vil ikke tro hva som skjedde. Følgende er et semi-seriøst essay av musikkredaksjonen på Samfundet-safari.

ILLUSTRASJON: Viktorija Belogradovaite

Blåmuggost-tapere, eksamenskrystall og litt musikkquiz

Tekst: Malin Isabel Disco Guleng

Med Phoebe Bridgers durende i hodetelefonene mine trasker jeg gjennom en forsinket, vårlig snøstorm for å rekke fredagens musikkquiz på Edgar. Min venn, og det nærmeste du kommer en profesjonell musikkquiz-på-Edgar-deltaker, har advart meg om å være tidlig ute da bordene vanligvis fylles opp allerede kvarteret før. Uten store problemer får vi samlet sammen et lag.

Vi er alle klare for å skvise ut elementær kunnskap om boyband fra 2012, 80-tallets listepop, de feteste hiphop-utgivelsene og spørsmål om en eller annen jazzkomponist bak en stumfilm fra for lenge, lenge siden som ingen kan svare på. Bortsett fra vennen min da.

Spellemannnominasjonene som ble annonsert samme dag blir fort et naturlig tema rundt bordet i pausene mellom de ulike quizkategoriene. «Er det egentlig nødvendig å gi Karpe såpass mange nominasjoner?» «Ary bør stikke av med elektronika-prisen».

Selv er jeg kjent under navnet «femiheksa» for å være hun som alltid

må spørre om hvorfor ingen kvinner blir nominert i musikkprisutdelinger. Men helt ærlig da, har juryen glemte dem? Apropos heks så kan datateknologi-student, Hans, fra laget mitt fortelle at han under eksamen brukte en krystall av typen Malakitt for å få gode resultater, som nå leies ut til medelever. Hot tip!

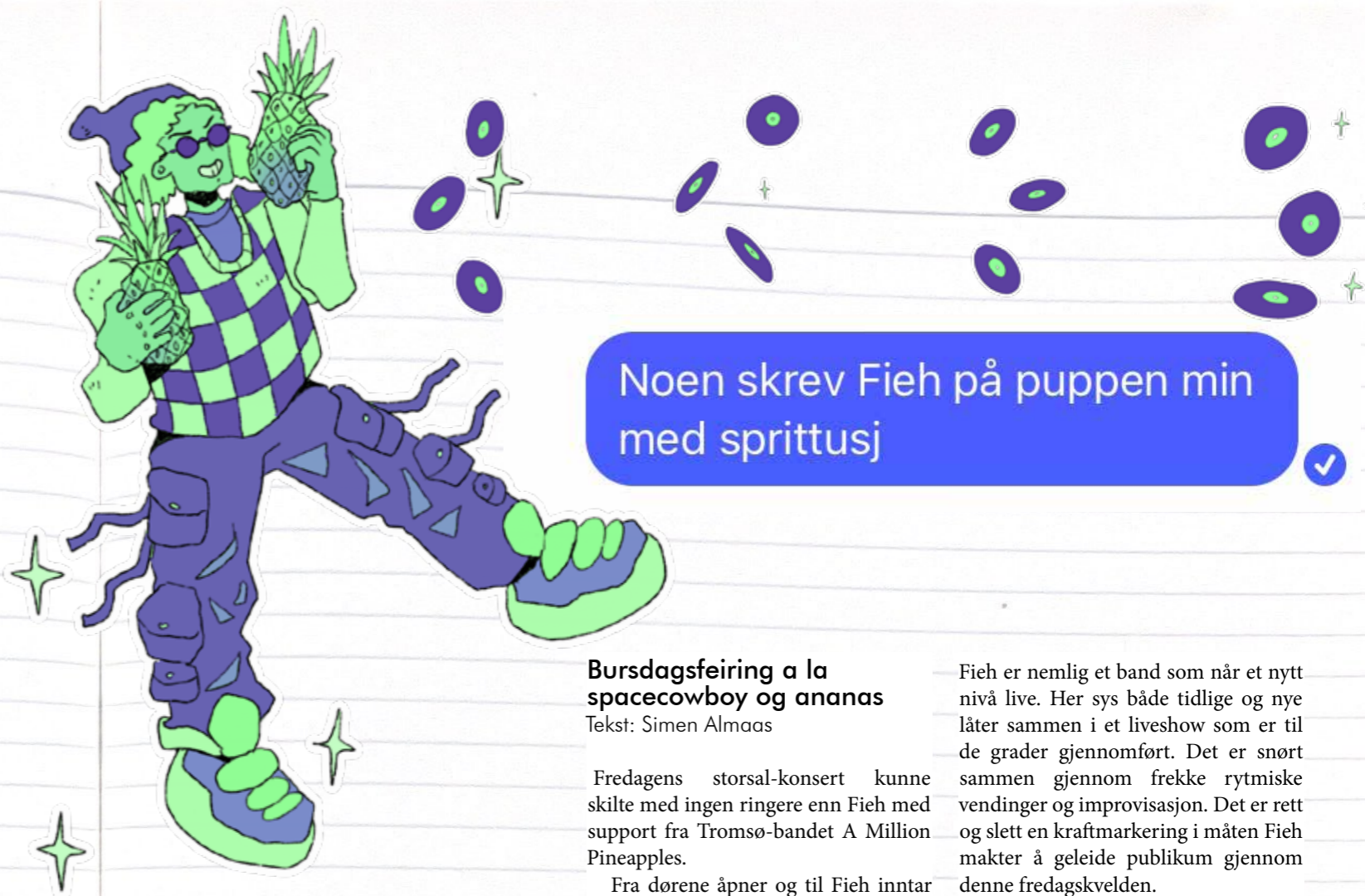
Vi ender, utrolig nok, opp med å vinne musikkquizen, og frekk nok som jeg er velger jeg å intervju tapelaget om hvordan de har klart å oppnå kun tre poeng.

Den umiddelbare tanken som slår meg er at dette sikkert er en vennegjeng uten de største musikkunnskapene som var mest gira på hyggelig stemning og pils. Det som derimot møter meg er deler av bandet som skal spille på Knaus senere på kvelden, Rossmann, inkludert en meget god synthist fra blant annet Drongo og Skaar.

Laget med navnet «Lintbåten 5» går for en taktikk hvor de først går rett i strupen og anklager oss for juks, før de skylder på at de måtte spise opp blåmuggost-burgeren på Lyche og dermed kom etter quizen hadde startet. I tillegg hadde de ikke skjont at arket med coverart faktisk skulle fylles inn, og de lover oss at de er bedre til å spille instrumenter.

Plusspoeng: pausemusikken og generell aura er bra. Muligens fordi Hans har på seg en krystall.

Minuspoeng: plastkopper før klokken ti, det er et nei fra meg. På vei fra Edgar til Storsalen spør jeg et drevet Samf-medlem om hvorfor det

Noen skrev Fieh på puppen min med sprittusj

Bursdagsfeiring a la spacecowboy og ananas

Tekst: Simen Almaas

Fredagens storsal-konsert kunne skilte med ingen ringere enn Fieh med support fra Tromsø-bandet A Million Pineapples.

Fra dørene åpner og til Fieh inntar scenen har det gått en time og tre kvarter. Hva som skyldes denne forsinkelsen er forblir kun ren spekulasjon. Det var tross alt veldig glatte veier og samtlige bussholdeplasser var stengt. Hadde Fieh sjekket inn på Berg Studentby og ikke funnet veien ned til Samfundet? Eller var det kanskje fredag kvelds uvær som bød på vanskelige landingsforhold for romfartøy på Tyholt-tårnet? Det kan kun være sistnevnte, for omsider trer vokalist Sofie Tollefsbøl aka *spacecowboy* ut på scenen.

Konsertens store blikkfang under konsertens første halvdel er og forblir vokalist Sofie Tollefsbøls glitrende cowboyhatt. Med tilhørende girlandere som skygger for ansiktet tilfører den konserten en god dose mystikk. Fieh er verken Miles Davis eller Erykah Badu. Likevel må jeg krype til korset og innrømme at kveldens opptreden gjør opp for ventetiden.

Fieh er nemlig et band som når et nytt nivå live. Her sys både tidlige og nye låter sammen i et liveshow som er til de grader gjennomført. Det er snørt sammen gjennom frekke rytmiske vendinger og improvisasjon. Det er rett og slett en kraftmarkering i måten Fieh makter å geleide publikum gjennom denne fredagskvelden.

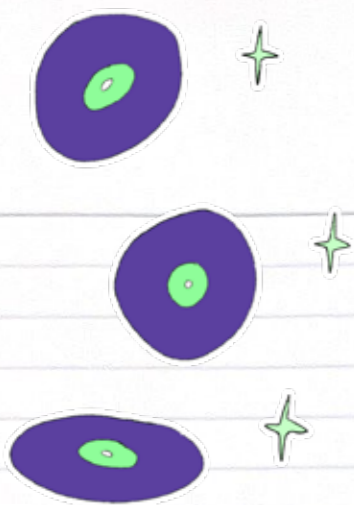
Det er ikke så mange alternative band i Norge som kan skilte med en like tykk portefølje av fengende musikk som det Fieh har. Konserten blir en hitparade på over en time. Ved hjelp av enkle koreografier og uslælig innlevelse slynger Fieh oss gjennom 75 minutter musikk til trampeklapp, lassokast og vrikkende hofter. Kvelden byr også på en del pusterom blant annet i klassiske «Brain» som fremføres i en nydelig rubato-versjon, mye takket være Solveig Wang på bassklarinet.

Festen er ikke over, det er kake igjen! Det har blitt midnatt, men Fieh ser ikke ut til å ha dårlig tid. Fredagens konsert blir nemlig en stor feiring. Det har gått hardt for seg, og seks strenger er blitt fem.

Konserten er over og det ekstatiske publikumet har fått sitt dryss intergalaktisk kruttstøv og sendes ridene ut i igjen til Trondheims ulene vindkast.

Taco til de som jobber på Samf oppskrift:

- Tacokjøtt (har møtt på en bønne)
- Litt våte tomater
- Ost til topping som ikke egentlig er ordentlig ost
- Salat type isberg, veldig veldig mye
- Løk. Rød.
- Tortilla chips
- Rømme
- First price tacolefser
- Agurk om du er heldig
- Paprika? Uvisst

Jakten på den forsvunne, gode musikken.

Tekst: Malin Isabel Disco Guleng

Det går dessverre bare nedover. Etter konserten i Storsalen bestemmer jeg meg for å sjekke ut hva de forskjellige rommene på huset har å by på av musikk og det blir muligens verdens raskeste runde. Her er det kanskje verdt å nevne at jeg 1) ikke er veldig bevandret på Samfundet, og 2) er litt for glad i det som min venn Magnus fra hiphop-programmet Feber i Radio Revolt ville omtalt som «heilt forbanna generisk, mid gitarmusikk».

Det ligger kanskje i tarotkortene mine at første stopp på Bodegaen ikke er stedet for meg, men jeg tar likevel turen. Klynget sammen i midten av rommet, i noe som ved første øyekast minner meg om et bur i en dyrehage innrammet av strippetenger, er det full fest med en helt sinnsyk remix av en låt jeg ikke har hørt og klassisk pumpende-knyttneve-i-luften-dans.

Flashbacks fra russetiden sender meg fort videre og jeg henger meg på en målrettet gjeng. Slik ender jeg opp på Klubben hvor det er stappfullt av folk som virker mer enn fornøyd med at det spilles musikk som høres mistenkelig likt ut en Worlds Best Sing Along Songs spilleliste.

I et siste håpløst forsøk på god musikkjournalistikk spør jeg en siggende Sesam-kokk utenfor huset om hva favorittsangen hans er for tiden, men han bare gir meg et kort «what» og jeg tar hintet. Omsider retter meg og Phoebe Bridgers snuten hjemover.

MUSIKKVISS: Rossmann tapte kviss, men seiret senere på Knaus.

FOTO: Malin Isabel Disco Guleng

Billiard og Björk på Strossa

Tekst: Mats Fosdahl

Hver fredag arrangerer Samfundet vinylfredag på Strossa. Da tar en gjest med et album de får muligheten til å spille fra start til slutt. Denne fredagen var det Inga sin tur å spille et album, og det var derfor Björks *Vespertine* som sto for tur. Jeg spør henne hvorfor hun har valgt dette albumet i dag.

- Jeg liker veldig godt Björk. Hun er en av mine favorittartister, og *Vespertine* er en av mine favorittalbum. Et annet poeng er at jeg synes det er viktig er at man spiller litt damer på vinylfredag, svarer hun.

Imens «It's Not Up To You» spinner fyller Strossa seg sakte men sikkert opp. Albumets nedtonte stemning gir Strossa en rolig og intim stemning,

noe som ikke alltid er normen på Samfundet. Inga sier at det er et album man kan legge mye følelser i. Det er optimistisk, sårt og litt erotisk.

Hva er den beste sangen på *Vespertine* spør jeg. Jeg tror det er «Cocoon» eller «Hidden Place» svarer hun.

Vinylfredagene gir folk muligheten til å utforske ny musikk og tilfredsstillende nysgjerrigheten. Inga mener at det er en flott ting at man kan dele musikk i omstendigheter hvor man vanligvis ikke hører så mye ny musikk: Björk i en bar er jo tross alt litt uvanlig.

Det er noe vakkert over å se mennesker spille billiard mens «An Echo A Stain» durer i bakgrunnen.

Knaustein Sunde

Tekst: Mats Fosdahl

Kvelden avsluttes som vanlig med 23:59 på Knaus med Karmøy-artisten Rossmann. Det intime lokalet legger til rette for en svelt, energirik og personlig konsert. Her har gjestene på Samfundet altså enda mer igjen å gi!

Rossmann byr på en på en blanding av tradisjonell folkemusikk og boogie-woogie-instrumentasjon, blandet med en god dose humor. Det er musikk jeg kunne spilt til min Wmorfar fra Jæren, men egner seg overraskende godt på Knaus.

Mye tyder på at bandet til Rossmann bruker mer tid på å spille musikk enn å delta på musikkquiz.

Dagenderpå

Tekst: Andreas Johnsen

Jeg ankommer Samfundet lørdag rundt halv elleve. Første destinasjon, Strossa. Her møtes jeg av Freddie Gibbs på lydanlegget. Planen var vel egentlig å sjekket ut musikken på hele bygget, men jeg synes fort det blir vanskelig å forlate Strossa når det spilles Griselda og annen god hip hop.

Jeg slår av en prat med DJ'en om diverse hip hop. Vi er begge enig om at Slowthai har sluppet en sterk utfordrer til årets album.

Når klokken nærmer seg 23.59 ser jeg meg nødt til å dra på Knaus. Her spiller JEZ_EBEL. Det er en utrolig behagelig opplevelse, bortsett fra alle gangene publikum må bli hysjet på. Dette er en av få ganger Knaus har hatt konsert med lukkede dører, dette med god grunn da konserten er veldig intim og rolig.

Konserten blir en forfriskende kontrast til mye annet på huset.

Det var den helgen.

Er dette det beste bygde-Norge kan få?

TEKST: Håkon Vesterås | FOTO: August Grøstad

Hagle-konserten i Storsalen den 25. februar står ustødig på balansetauet mellom stolthet og karikatur: som om MK-Ultra skulle vært utført på Allsang på grensen.

BYGDEBONANZA: Med banjo og rapp fyrte Hagle opp Storsalen

Det er noe grunnleggende frustrerende ved å forsøke å anmelde Hagle. Å anmelde musikk handler fundamentalt sett om å vurdere musikernes evne til å skape musikalske opplevelser - disse unike, forhøyede opplevelsene som løfter lytteren ut av hverdagen og inn i enhver følelse musikeren ønsker å formidle. Ingenting av dette er å finne i Hagle.

De fleste låtene høres ut som VG-lista kjørt gjennom et kjøttkvern, dandert med bare et lite strøssel bestående av banjo og ihjelslåtte Volvo 240-rim. De klarer på mirakuløst vis å blande et mangfoldig sett med sjangre, fra danseband til reggaeton, helt uten et eneste snev av originalitet. Det er faktisk vanskelig å finne en Hagle-låt som ikke hører til i en av to kategorier. Den første er Hagles egne stil som består av et enkelt banjo-riff, noen ganger en kassegitar, og hip-hop-trommemaskin med tekster om å kjøre gammel Volvo og drikke alkohol.

I den andre kategorien, derimot, tar de med seg andre større artister og bare kopierer deres stil, om det er TIX eller ZadeKing, fortsatt med tekster om å kjøre gammel Volvo og drikke alkohol. Refrengene i deres aller nyeste låt, «Rom og cola», er for eksempel en nærmest eksakt kopi av Ballinciagas «Beklager».

Men dette er ikke en konsert som bør ses på med musikkannemelderøyne. Å skape musikalske opplevelser var

aldri konsertens mål. Og hvorfor skulle Hagle i det hele tatt forsøke? Til tross for at de fleste låtene var totalt uoriginale, var stemningen i publikum helt på topp. Jeg har faktisk vanskelig for å minnes en konsert på Samfundet med et mer engasjert publikum, spesielt i det konserten ble avsluttet med «Bøgda» og scenen ble fylt opp av gira publikummere ikledd klær fra Felleskjøpet.

Et viktig spørsmål gjenstår: skapte Hagle stemning på konsert eller var

Et viktig spørsmål gjenstår: skapte Hagle stemning på konsert eller var det stemning på Hagle-konsert?

det stemning på Hagle-konsert? Klarer Hagle å illustrere noe ved bygde-Norge som lykkes i å fyre folk opp, eller er Hagle bare en prisme som mange år med allerede oppfyrt frustrasjon over sentraliseringspolitikk reflekteres gjennom? Hva nå enn Hagle gjør, er det umulig å benekte at det fungerer til å skape fest.

Det er kanskje mer logisk å se på Hagle som et sosiokulturelt prosjekt snarere enn et musikalsk et. Hagle

er ikke musikken de spiller, men kulturen de representerer. De fleste født utenfor Ring 3 har i det minste et kjennskap til utfordringene den norske bygdekulturen har blitt utsatt for de siste tiårene. Sentralisering, urbanisering og effektivisering har gjort at hele samfunn har blitt borte, og med det blir en kultur som tidligere var den mest dominerende her i landet mer og mer truet. Det er dermed ikke rart at det eksisterer et stort behov i bygde-Norge for å hevde sin særegenhet i møte med et samfunn som ofte ser ned på dem. Musikken kunne egentlig vært hva som helst.

Så lenge de kulturelle kjennetegnene Hagle representerer er til stede, og så lenge de presenterer en arena der landets bygdekultur kan stå fram i stolthet, blir det allsang og dans. Hagle er ikke «Bøgda» eller «Ærmen i kærmen». De er Felleskjøpet-caps, råning til langt ut på natt, wienerpølser på bensinstasjoner, wunderbaum og lokal stolthet. De er også arbeid uten ende, store mengder sterk sprit, rullings for å spare penger og NAV som største gjenværende industri.

Det må sies at denne representasjonen av bygdekultur kan til tider virke litt parodisk. At to karer fra Østfold, et av landets mer tettbefolkete fylker, bruker den historisk urbane sjangeren hip-hop til å formidle en nærmest karikert versjon av norsk bygdekultur

på det som knapt kan kalles for dialekt får meg til å tenke: er dette det beste bygde-Norge kan få? Det er noe litt hånende ved at «Ærbeskær», en låt som promoterer evig arbeid og en nektelse av å ta fri, skaper så mye allsang som den gjør. Det hele føles som en Pete Seeger-konsert, men der proletariatet feirer sitt eget slaveri.

Hvis jeg hadde vært en urban byråkrat med ønske om å undertrykke landsbygda hadde jeg vært rimelig fornøyd med at kulturen Hagle promoterer består utelukkende av forgifta hjembrent, drittmat fra bensinstasjoner og en omfavelse av evig hardt arbeid til den urbane overklassens fortjeneste. Det er nesten

så den mer konspiratoriske siden av meg blir overbevist om at det ikke er en tilfeldighet at det er akkurat disse verdiene som blir fremmet.

Er Hagle en psyop ment for å promotere latterliggjørelsen av Norges bygdesamfunn? Antageligvis ikke. Men etter konserten satt jeg igjen med en følelse av nærmest håpløshet. Hvis Hagle virkelig er en kulturell bauta for og av bygde-Norge, har de en lang vei å gå i sitt eget selvbilde.

Ble du virkelig «Født til å rægge», eller er meningsløs kjøring forbi nedlagte butikker og grendehus den eneste underholdningen å finne i et samfunn som nå mangler ordentlige møteplasser for ungdom? Er du

virkelig en «Ærbeskær», eller er de økonomiske mulighetene i bygda såpass dårlige at du ikke har noe annet valg enn å gjøre det konstante fysiske arbeidet du må drive med til en sentral del av personligheten din slik at du ikke kjenner på tomrommet skapt av et døende kulturelt miljø?

«**Det årner sæ så lenge man har øl**», eller er fastsettelsen av høyt alkoholforbruk som en essensiell del av bygdekultur et dødsrall fra en del av Norge som stadig blir underprioritert, der skolebygg står tomme og overgrodde ute i skogen ved siden av brakk jord i et land som har bestemt seg for å slå verdensrekord i matimport? Eller er Hagle bare morsom festmusikk? Det endelige svaret får være opp til lytteren.

AUTENTISK: André Jensen vokste opp på Mysen i Østfold.

RADIO REVOLT

**DIN STUDENTRADIO
I TRONDHEIM.**

Lytt på DAB, som podcast
eller på radiorevolt.no

Xiu Xius nyeste album er en 40 minutter lang stirrekonkurranse med avgrunnen.

I over 20 år har Jamie Stewart og Angela Seo utfordret rock- og popmusikkens grenser, men på *Ignore Grief* forkaster Xiu Xiu alle tradisjonelle låtskrivingsregler og naive gleder. Deres nyeste tilskudd til deres stadig mer omfangsrike og varierte diskografi, *Ignore Grief*, er uten tvil

deres mest hensynsløse og blasfemiske eksperiment til nå.

Albumet åpner med «The Real Chaos Cha Cha Cha». Usikker droning, skrikende alarmer og brutale oljetønneslag ønsker lytteren velkommen til menneskeskapt terror. Seo sier «Take it personally/ When I kill myself in

Xiu Xiu – *Ignore Grief*

TEKST: Mats Fosdahl | FOTO: Polyvinyl Records

front of you» før låta bryter ut i totalt kaos, og det er like fantastisk som det er skremmende. «666 Photos of Nothing», «Maybae Baeby» og «Tarsier, Tarsier, Tarsier, Tarsier, Tarsier» utforsker videre misantropiske elendigheter og maler flere motbydelige bilder med stor suksess.

Halvveis inn i albumet kommer låta «Pahrump». Den gir lytteren et sonisk pusterom, men er ikke mindre frastøtende i natur enn andre numre på *Ignore Grief*. Det er med skjelvende atmosfærer, dempede vokaler og en

saksofon i kvelertak at stykket er mer krypende og impresjonistisk i sin egen vemodighet.

«Dracula Parrot, Moon Moth» er lik i uttrykket, men fungerer rett og slett ikke like bra. *Ignore Griefs* lydbilde kan til tider føles noe repetitivt, og albumets andre halvdel preges litt for ofte av ideer som tidligere har blitt gjennomført på bedre vis.

Den åtte minutter lange avslutningslåta «For M.» er et siste sjelestøt for Stewart og Seo kaster lytteren i grøfta.

Første halvdel er kaotisk og fragmentert, både sonisk og lyrisk. En drone avløser dette kaoset, og stiger mot skyene i de resterende minuttene av albumet. «For M.» er et amalgam av *Ignore Griefs* eksistensielle, brutale terror, og prikken over en stygg, stygg «i».

Xiu Xiu viser på *Ignore Grief* at de fortsatt kan, og tør, å provosere. Det nyeste albumet deres er et noe ujevnt, men likevel svært effektivt uttrykk av terror og smerte verdt å erfare.

Macklemore sitt retrospektive blikk på egen karriere og fortid gjør ikke annet enn å vise hvor lite han har lært.

Siden hans massive samarbeidsprosjekt *The Heist* med produsent Ryan Lewis, har hiphopartisten Macklemore sakte mistet relevans. Det er nå elleve år siden de populære låtene «Thrift Shop» og «Can't Hold Us», og på hans nye album, *BEN*, ønsker Macklemore å se tilbake på sin karriere. Dette yter lite mer enn overfladiske refleksjoner om

materialisme og rampelyset på hans svakeste album så langt.

Allerede ved første låt «CHANT» kan man spå uvær. En låt som er grovt oversentimental, med en «søt» pianomelodi og rapping om å kjempe seg gjennom motgang. Gjestartisten Tones And I setter dette på spissen med

Macklemore – *BEN*

TEKST: Aksel Henrik Lessum | FOTO: Bendo, LLC

et refreng som er smertefullt klisjé. Låten «NO BAD DAYS» fortsetter denne oversentimentale tonen over en beat som er så livløs og uoriginal at du skulle tro den var skapt for en Samsung-reklame. Mangel på originalitet er et gjengående tema. Macklemore kopierer enten fra andre populære artister eller fra sine egne, populære låter. Det er da ekstra fornærmende at han på «LOST/SUN COMES UP» sier om moderne musikk: «Same drums, same melodies and fuck the lyrics».

På samtlige låter blir vi møtt med noen dype filosofiske påstander: TikTok er dårlig, å være kjendis er vanskelig og penger ikke er alt. Sistnevnte av disse banebrytende observasjonene gjentas igjen og om igjen på låten «I NEED», en låt om alle tingene Macklemore føler han trenger, men som fortsatt ikke gjør ham noe lykkeligere. Macklemore ønsker virkelig at ingen idéer skal gå over hodet på noen, men at alt skal bankes inn med hammer.

Macklemore er på sitt beste på låter som «HEROES», en enkel låt med en god beat og akseptabel rapping. Men for hver slik låt, får man to som er vanskelige å høre på. På et selvtitulert album som *BEN* forventer man å høre noe eget og selvransakende. Dette er latterlig når resultatet føles ut som en kopi av alle klisjéene i boka lagt over livløse beats.

Shame strekker ut sin svette arm.

Dronningen er død, men Englands postpunk-hjerte slår tilsynelatende raskere enn noen gang. Shame, postpunkens egne Smygard, er igjen aktuelle med det som ser ut til å bli enda et år smekkfullt av britisk post-rock. Kritiske røster har lenge prøvd å plassere gutta fra Sør-London i bås med andre hvitsnipp-punkere. Med *Food For Worms* må nok skeptikere som fortsatt ønsker å så tvil rundt Shames ektefølthet igjen se seg selv komme til kort.

Shame – *Food for Worms*

TEKST: Simen Almaas | FOTO: Dead Oceans

Tross den bekmørke tittelen er *Food for Worms* musikk for mer enn blinde, mørkesøkende leddormer. Der *Drunk Tank Pink* i større grad var et navlebeskuende introvert lydspor er *Food for Worms* et album som løfter seg over bakken og trekker frisk luft. Det er nemlig en overhengende optimisme som preger Shames siste album.

Om du leser dette og begynner å bli bekymra for at de steinkalde gutta i Shame er blitt myke og runde i kantene kan du ta det helt med ro. Til tross for at bandet denne gangen vender blikket opp er *Food For Worms* en plate med minst like mange langfingre som før. «Alibis» og «Sixpack» er eksempelvis låter som sender vokalist Charlie Steens feite svette langfinger rett opp i trynet ditt.

Albumet drives av den utrolige energien Shame utviser. I en tid preget av klikk og klinisk pinsett-produksjon er det forfriskende at Shame har valgt å spille inn albumet live. Resultatet er et organisk lydbilde som gir rom for både slakk og napp. Samtidig er de instrumentale elementene utbrodert ytterligere på bandets tredje album, med spennende rytmiske og tematiske vendinger. Med en dynamisk bredde som manøvrerer seg mellom akustisk The Smiths til støyende Blur i «Orchid» følger de euforiske kraftutløsningene tett.

Jeg skulle nesten ønske jeg ikke hadde likt *Food for Worms*, for da kunne jeg trukket en dum allegori til tittelen og sagt noe urkomisk som «dette er som å fordøye møkk», men dessverre er ikke dette tilfelle.

Albumet er likevel ikke helt perfekt: det er noen aspekter ved albumet som i sin helhet kan oppleves litt monotont og smårepetitivt, som for eksempel i den litt for lange outroen til «Fingers of Steel».

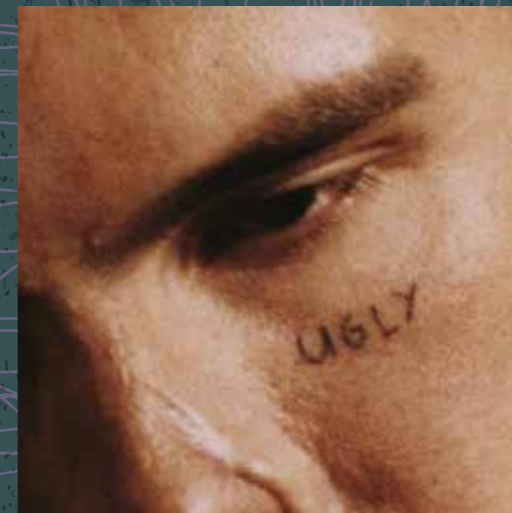
Slowthais oppgjør med seg selv er like vakkert som det er vondt.

Noen album er gode, noen blir bedre med tiden og noen har en evne å treffe en nerve umiddelbart. *UGLY* er et album som faller rett inn i sistnevnte kategori. For en gang i blant kommer det kunst som klør deg en plass du ikke visste det klødde. *UGLY* står som Slowthais mest fullbyrdede verk til nå.

UGLY inviterer oss med Slowthai, eller Tyron Frampton, på en 40-minutters terapitime der indre konflikt og sår blir emne for bearbeiding. Slowthais siste prosjekt

blir dermed et dyddykk inn i et kaotisk sinn – der søken etter tilfredshet kompliseres i en verden drevet av selvsentrisme og evig jag.

Mellom gleder og sorger balanserer Slowthai på en stram line mellom eufori og dyp avgrunn. Dette blir allerede tydelig i albumets åpningslåt «Yum», hvor Slowthai konfronterer sine innerste demoner. Til febergivende syntslag og statiske trommer legger Slowthai ut om rus og indre uro. «Selfish» og «UGLY» er blant låtene

Slowthai – *UGLY*

TEKST: Simen Almaas | FOTO: Method Records

som vitner om en moralsk defekt verden drevet av egeninteresser.

Med bidrag fra blant annet Shygirl og medlemmer i Fontaines D.C. føres vi fra melodisk hiphop til punk-flørt. *UGLY* er et album som trekker fra flere sjangre, men som likevel lyder umiskjennelig som Slowthai. «Sooner» og «Feel Good» byr på friske lystige avbrekk i en ellers angstfylt sporliste. Likevel er det stadig en dissonans i

måten Slowthai fremfører også disse låtene.

Albumets samlende kraft ligger likevel i Slowthai som tekstforfatter og hans teft for historiefortelling. På låten «Never Again» henter Slowthai frem sin såreste stemme i en hjerteskjærende beretning om tapt kjærlighet og livets brå vendinger. Denne låten billedliggjør i stor grad tematikk som skildres gjennom platen: barndom,

levde erfaringer og nåtid som åsted for å finne en mening og plass i dette livet.

Med referanser til Lauryn Hill avsluttes albumet med et passende vokal- og gitarbasert nikk til 90-tallets melodiske neosoul i hjertesukket «25% Club». Passende også fordi *UGLY* står som én av de mest melodisterke utgivelsene i Slowthais diskografi.

ARKIV

Dette utdraget fra Under Duskens fjerde utgave, utgitt den 13 mars 1975, omtaler demonstrasjonstogene i Trondheim og Oslo for den internasjonale kvinnedagen. I 1975 ble den internasjonale kvinnedagen innført som en internasjonal feiring av FN.

KVINNEKAMPMØTE

Demonstrasjonstoget 8. mars, den internasjonale kvinnedagen, fikk oppslutning av ca. 1100 personer, 900 under Kvinnefrontens paroler. I Oslo gikk 6000 i demonstrasjon i år.

Om kvelden var det to arrangementer her i Trondheim, for det ene festmøte for kvinnebevegelsen, dessuten debattmøte i Studentersamfundet. Det var synd at disse to møtene kolliderte, for begge var på sin måte viktige å ta del i. Lørdagsmøtet tok for seg strategien i kvinnekampen: "Kvinnekamp - hvorfor og hvordan". Dette møtet skulle egentlig vært arrangert allerede i høst, men før avstemningen i Stortinget om selvbestemt abort, vedtok Storsalen å prioritere et møte om det.

Ikke desto mindre er strategi et spørsmål som opptar mange og som det er sterke oppfatninger om, det viste oppslutningen som møtet fikk og evnen til utholdenhet blant de framkomte.

Kitty Strand fra Kvinnefronten i Oslo innledet med å si at kvinnekamp og klassekamp er uadskillelige. Kvinneundertrykkingen i det kapitalistiske samfunnet er en særegen del av den allmenne utbyttingen. Kapitalen krever profitt og søker dit hvor den kan øke

profitten, - rammer arbeiderklassen og kvinner aller mest. I takt med utviklingen av produksjonsmidlene har ikke kapitalen lenger så stort behov for arbeidskraft, og kvinnen tvinges tilbake til hjemmet. Slik har kvinnen mistet retten til arbeid, til å delta i samfunnsproduksjonen, og derigjennom også i stor grad retten til organisert politisk virksomhet. Kvinnen er ikke likeverdig arbeidskraft, det avspeiler lønnen og arbeidsforholdene forøvrig. Innføring av sosialisme betyr arbeid for enhver - derfor er sosialisme nødvendig for å gjennomføre likerett. Undertrykkingen manifesterer seg ikke likt for alle, herskerklassens kvinner tjener på undertrykkingen av arbeiderkvinnene og derfor er det nødvendig for dem å svike sin egen klasse og stille seg på arbeiderkvinnenes side. Arbeiderklassen er mest enhetlig, derfor må dens kvinner føre an i kampen, som må rette seg mot den viktigste motsetningen, mellom kapital og arbeidskraft.

I kampen for arbeid er kampen for arbeidsplasser viktigst, ikke valget av yrke. Valg av yrke er det først og fremst de høyere lag som har anledning

Kitty Strand

til. Kampen mot ideologien om at kvinner ikke skal arbeide, er viktigere enn kampen for at en kvinne skal bli statsminister. Kampen for at samfunnet

Forts.s. 26

STRIPE

ILLUSTRASJON: Tallak Lie

KVISS

KVISSMESTER: Kristoffer Hedman
Spørsmål og kommentarer kan sendes til kviss@studentmediene.no

1. Hvor i Norge kunne man se en meteor på himmelen den 5. mars?
2. Hva heter det vennlige spøkelseset som er sett i en rekke barnefilmer?
3. Hva er det ekte navnet til kjendisprofilen Funkygine?
4. Hvilket land er verdens største økonomi målt etter BNP?
5. Hvilket år ble Norge medlem av FN?
6. Hvem var USAs første kvinnelige visepresident?
7. Hvilken norsk politiker har ledet Sosialistisk Venstreparti (SV) siden 2012?
8. Hvor og når døde Napoleon Bonaparte?
9. Hva het det berømte skipet som brakte Charles Darwin til Galápagosøyene?
10. Hvilken krig endte med at Tyskland kapitulerte i 1945?
11. Hvilket år ble Berlinmuren revet?
12. Hvilken amerikansk forfatter skrev *To Kill a Mockingbird*?
13. Hva heter den norske musikeren som har vunnet flest Spellemannpriser?
14. Hvilken berømt skulptur ble laget av Michelangelo mellom 1501 og 1504?
15. Hva er navnet på den norske forfatteren som har skrevet bøkene om Harry Hole?
16. Hva er navnet på den britiske skuespilleren som spilte rollen som Harry Potter?
17. Hvilken amerikansk skuespiller vant en Oscar for sin rolle i filmen *The Revenant* fra 2015?
18. Hvilket norsk band vant Eurovision Song Contest i 1995?
19. Hva heter den amerikanske sangeren og skuespilleren som ble berømt gjennom Disney-serien *Hannah Montana*?
20. Når kom den fransk-rumensk-russiske filmen *Med Grimm og Gru* ut?

1) Stryn 2) Casper 3) Jørgine Masssa Vassstrand 4) USA 5) 1945 6) Kamelia Harris 7) Audun Lysbakken 8) Sanki Helena, 5 Mai 1821 9) HMS Beagle 10) Andre verdenskrig 11) 1989 12) Harper Lee 13) Odd Nordstoga 14) David 15) Jo Nesbø 16) Daniel Radcliffe 17) Leonardo DiCaprio 18) Secret Garden 19) Willy Cyrus 20) 1976

Hvilke pseudovitenskap er du?

ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva

0-5 poeng:

HOMOEOPATI: Du mener kanskje at vannet har minner, men du burde kanskje jobbe mer med å huske ting selv så greier du kanskje neste quiz.

6-10 poeng:

RUMPOLOGY: Din framtid vises på ræva de. Jeg kan se i spreken din at du kommer til å få en helt ålreit uke.

11-15 poeng:

KRYSTALLTERAPI: Kanskje du har en rosekvarzt i lomma for å få deg no på byen. Den fiolette agaten du har i lomma har ihvertfall hjulpet hukommelsen for denne quizen.

16-20 poeng:

STJERNETEGN: Du er kanskje født under tvillingene men det stopper deg ikke fra å gruse et skalldyr i allmennkunnskap. Eller kanskje du ikke er tvillingene og stjernetegnet ditt ikke har noe å si?

Spitposten

Lykke til Astrid

Nå er den nye kult-lederen for det runde huset valgt. Astrid Æljetun vant med halvparten av stemmene på første runde. Det er et historisk raskt valg for huset. Hvordan Æljetun greide å unngå en runde til er det ingen som vet.

Ukens dyr!

Flodsvin
Alle unge kaller den for fredens dyr, den som kan ligge ved siden av fugl og krokodille og fortsatt trives. Egentlig er flodsvinet et massivt ludder.

Det har vi eldre fått merke. Ligger rundt med alle dyr, flørter seg inn med de svarte, slu øynene og varme snute. Brun, myk pels, ettermiddagskvile. Det er ikke et dyr med obligatoriske arbeidskrav, heller en forførerisk, lodden folkemusikkstudent.

Død hund endelig funnet

Tidligere i år ble det meldt av en anonym leder for Finansstyret at det var en hund som var savnet. Med arbeid i forbindelse med onsdagens ledervalg har den savnede hunden blitt funnet død og begravet på Samfundets nybyggtomt. Det er stadig uklart nøyaktig hva slags hund det egentlig var snakk om og hvem som gravde ned den begravde hunden. Ifølge den anonyme tipseren i FS var KSG involvert i begravelsen. Undersøkelser viser at hunden har vært begravd siden 2017.

Tidligere anonym KSG-leder nå 'onym' innrømmer både ugler i mosen og hunder i parken og Spitposten kan nå avsløre at det er bedre å ha en død hund i hånden enn ti på taket. I andre nyheter ble en mann og en kvinne søndag kveld observert å piske en død hest.

Farsidealet

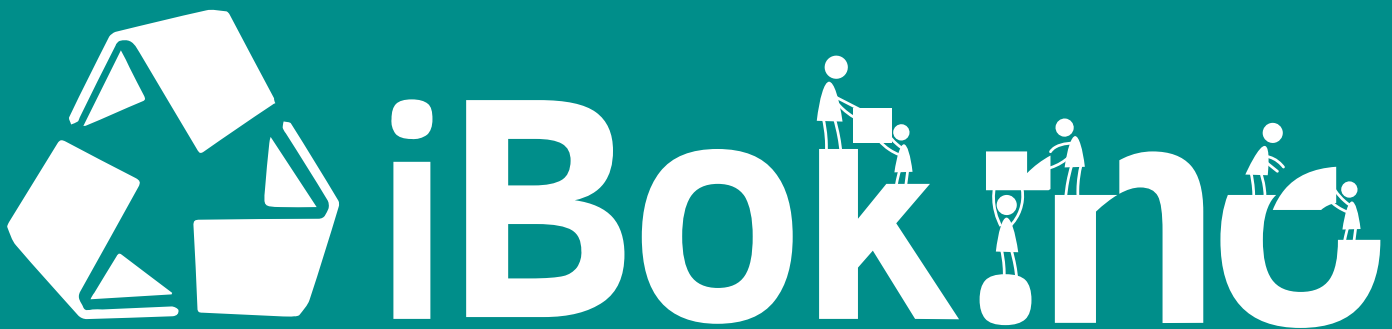

Registrerer:

- ...at Husk på at pikk og vin og sang var kjempenes meny
- ...at Penisblekka trener
- ...at Radio Rævhol trener
- ...at jaggu trener vidoifolka også
- ...at nå skal det samles
- ...at Dræggis blir Gløssis
- ...at å finne leseplasser var vanskelig nok fra før
- ...at fint dem er vant med dårlig luft
- ...at Hovedbygget skal oppgraderes
- ...at men alt grønt og miljø er det ikke så farlig med
- ...at hvor skal vi plukke soppen vår hen nå???
- ...at samtykker deg så hardt, beibi
- ...at ja, samtykk meg tilbake
- ...at hått
- ...at TA ORDET DA
- ...at men bare fire av dere
- ...at hold igjen korrrektursjef
- ...at og ikke våg å overskride femogførr sekunder
- ...at heller Strindens prompeorkester enn resolusjonsforslagdiskusjon
- ...at kunstneriske innslag for å avlede aggresjon
- ...at å snakke i tjuufem sekunder og å bli ku...
- ...at Samfundets våte drøm
- ...at å være vedtaksdyktige
- ...at for en luftig drøm
- ...at neste gang låses dørene og barene
- ...at endelig ekte Samfnudetiktatur
- ...at men glassene kan pantes da
- ...at men trenger Samfnudet de inntektene da?
- ...at kan bare spørre fæffæ Reitan om litt ekstra kæsh mæne
- ...at fitteblekkajournalist soler seg i for-seint-kamera-glansen
- ...at hvor mange samfundetledere blir det i år?
- ...at nå må vi ikke kaste glassfat i murhus
- ...at sikler over styret-singel@samfundet.no
- ...at debattredaktør er singel
- ...at stjernekrigane?
- ...at gleder meg heller til Proxima Centauri-krigane som oppfølger
- ...at MANN MANN MANN MANN MANN
- ...at hvem spurte verden om mannen?
- ...at Øyvind prokrastinerer å finne ut om han er kristen eller ikke
- ...at hvem trenger kjæreste når man har varmepute?
- ...at jeg skjønner ikke hva jeg skal le av
- ...at bussen går ikke
- ...at vi bor i Norge, hvorfor er snø en overaskelse
- ...at "det er bra at vi som kandidater går fram med et godt eksempel og ikke drikker"
- ...at Una, en kvinne av folket
- ...at abort til fødsel
- ...at dreper babyer for mat?
- ...at vi har lagt et veldig godt fundament...et Samfundament
- ...at gleder oss til neste mistillitsforslag
- ...at valg underholdning er subjektiv

Laget av og for studenter

Kjøp og selg pensum
på iBok.no